

Protokół Nr XLIX/2018
XLIX zwyczajna sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego
kadencji 2014-2018

17 września 2018 roku, godz. 11⁰⁰

Sala Kolumnowa Sejmiku Województwa Lubuskiego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze

Punkt 1.

Otwarcie obrad XLIX zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, otwieram XLIX zwyczajną sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2014-2018.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, chcę poinformować, że Sejmik Województwa Lubuskiego przyznał Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Lubuskiego następującym osobom, którym będziemy dzisiaj te odznaczenia wręczać, tj. Pan Sławomir Kordyjalik, Pan Andrzej Grzegorz Nawrocki, Pan Alfred Rakiej, Pan Konrad Janusz Stanglewicz, Pan Stanisław Szablewski, Pan Marek Turowski, Pani Grażyna Stefania Walkowiak, Pan Andrzej Winiszewski, Pan Marek Roman Zachara i Pan Jan Bronisław Zelek. Wszystkich Państwa witamy, a za chwilę Pan Wiceprzewodniczący Mirosław Marcinkiewicz wygłosi laudację dla każdej z tych osób. I w tej kolejności wygłaszanych laudacji bardzo prosimy osoby odznaczone o występowanie. Jesteście Państwo znani nam i opinii publicznej, ale ranga tego odznaczenia wymaga tej formy skrótowej prezentacji Państwa życiowego dorobku, która przesądziła o przyznaniu tego tytułu, tej odznaki. Bardzo proszę Panie Przewodniczący.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz kolejno odczytuje laudacje. Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak i Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz wręczają „Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Laudacje stanowią załącznik nr 1 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo wyróżnieni, raz jeszcze gratuluję. I chciałbym tylko dziennikarzom Radia Zachód, którzy zostali wyróżnieni, przekazać słowo „przepraszam”, bo wokół tych wyróżnień pojawiła się taka debata, w której być może niektórzy poczuli się niezręcznie. Jesteśmy politykami i wiemy, że każdy z nas polityków w swoim życiu chciałby by dziennikarz o nas politykach mówił najlepiej. I wielokrotnie, w różny sposób uczestniczyliśmy w takich momentach by perswadować, przekonywać czy też czynić wszystko, by tylko o nas mówić najlepiej. Także mam świadomość tego, że za postawą dziennikarza, która jest odbierana przez nas krytycznie czasami stoimy my, politycy i za to, że my politycy tacy bywamy przepraszamy, a wy bądźcie sobą przez całe życie, bo zawód dziennikarza był zawsze trudnym zawodem w każdych czasach. I raz jeszcze przekazuję słowa szacunku, uznania i wszystkim wyróżnionym dodatkowo przekażmy oklaskami słowa podziękowania i wyróżnienia. Szanowni Państwo, chciałem powiedzieć, że na nasze obrady dotarł Pan Senator Waldemar Ślugocki, którego bardzo serdecznie tutaj witamy. Mamy jeszcze jedną sposobność, w tym roku odbyła się 18 Edycja Ogólnopolskiego Konkursu „Sposób na sukces” na najlepsze działania kreujące przedsiębiorczość i nowe miejsca pracy na terenach wiejskich, organizowanego przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Proszę Pana Stanisława Tomczyszyna by zabrał głos, czy też tych wyróżnień dokonał. Wiem, że są tutaj na sali dwie osoby, które zostały wyróżnione, mam nadzieję, że tak w istocie jest. Prosiłbym jednak o to, by to przeprowadzić. Ja w międzyczasie tylko dopowiem, bo to tutaj ustaliśmy, i prosić wszystkich Państwa Radnych Województwa Lubuskiego, ja prywatnie wyłożyłem swoich 2 tys. złotych na cegielki na rzecz Komitetu Społecznego Pomocy Polskiej Wsi Strzelczyska na Ukrainie. To jest wieś zamieszkała wyłącznie przez Polaków i z całym szacunkiem dla naszych relacji ukraińskich, ci Polacy czekają tam na drogę do tej wsi, to jest w powiecie Mościska i chcą też założyć ochotniczą straż pożarną, pierwszą ochotniczą straż pożarną na terenie Ukrainy. Mam tutaj cegielki o nominałach 100 złotych, 50 złotych, 20 złotych i 10 złotych i będzie mi miło jak Państwo do tego Komitetu dołożycie swoje pieniądze. Jeśli nie to wtedy ja będę tym jednym fundatorem. Natomiast chcę powiedzieć, że ci reprezentanci Ukrainy będą tutaj u nas w takim czasie uspokojenia, już powyborczym czasie,

po to by powiedzieć jak ważna to jest inicjatywa i z góry bym chciał Państwa prosić o wsparcie tej inicjatywy wsi Strzelczyska, o której też wiedzą władze Rzeczypospolitej i też starają się na miarę możliwości pomagać naszym rodakom na Ukrainie. Jeśli nie jesteśmy jeszcze gotowi z tymi wyróżnieniami to zrobimy to w późniejszym czasie. Chyba nie jesteśmy jeszcze gotowi, zatem przystępujemy do punktu 2.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Panie i Panowie Radni otrzymali zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa proponuję rozszerzenie porządku obrad o punkty:

- Punkt 15a – Podjęcie uchwały w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i systemie kształcenia na odległość – druk nr 809/18.
- Punkt 18a – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Kargowa prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych dotyczącego budowy ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skrzyżowania drogi krajowej nr 32 - ul. Wolsztyńska z drogą wojewódzką nr 314 - ul. Zamieście w m. Kargowa w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Kargowa” – druk nr 807/18.
- Punkt 18b – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia i przyjęcia części zadania publicznego związanego z organizowaniem wojewódzkich przewozów pasażerskich – druk nr 808/18.
- Punkt 19a – Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze – druk nr 811/18.
- Punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zwierzyn – druk nr 810/18.

Materiały i projekty zostały Państwu doręczone na serwerze. Czy są jakieś uwagi, czy też pytania w tej sprawie? Pan Radny Kowal, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Sławomir Jan Kowal: Czy punktu 19a nie możemy przełożyć na następną sesję, ostatnią?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Proszę?

Radny Województwa Lubuskiego Sławomir Jan Kowal: Punktu 19a, który się pojawił tak nagle, nie możemy przełożyć na następną sesję?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Marszałek, czy utworzenie Lubuskiego Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze możemy przełożyć na następną sesję?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Państwo Radni, Panie Przewodniczący, w imieniu Zarządu bardzo proszę jednak o uwzględnienie w porządku obrad, ponieważ ta uchwała nie przesądza samego utworzenia Centrum Produktów Regionalnych, ale przedstawia cel powołania tej instytucji i ogólny zarys, statut. Także co do finansowania zadań i szczegółów będziemy mogli procedować jeżeli poznamy wolę Sejmiku co do samej intencji, co do utworzenia. Także bardzo proszę o poparcie tego punktu w porządku obrad. Jeżeli będą jakieś wątpliwości w trakcie debaty, nie chciałabym teraz merytorycznie szerzej uzasadniać, to wtedy zawsze możemy zrezygnować z głosowania. Także bardzo proszę radnych o wsparcie porządku obrad razem z tym punktem w sprawie utworzenia Centrum Produktu Regionalnego. Nad tym pracowaliśmy dosyć długo, przepraszam, że to w takim trybie, komisje nie mogły się wcześniej wypowiedzieć, ale myślę, że dzisiaj to rzeczowo wyjaśnimy i nie będzie wątpliwości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 15a – Podjęcie uchwały w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i systemie kształcenia na odległość – druk nr 809/18. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 28 radnych.

26 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że porządek został rozszerzony o punkt 15a.

Słyszałem, że jest jeszcze jakieś zgłoszenie, ale to w tym punkcie jeszcze do tego powrócimy.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 18a – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Kargowa prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych dotyczącego budowy ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skrzyżowania drogi krajowej nr 32 - ul. Wolsztyńska z drogą wojewódzką nr 314 - ul. Zamieście w m. Kargowa w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Kargowa” – druk nr 807/18.

Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 27 radnych.

27 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że porządek obrad został rozszerzony o punkt 18a.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 18b – Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia i przyjęcia części zadania publicznego związanego z organizowaniem wojewódzkich przewozów pasażerskich – druk nr 808/18. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 27 radnych.

27 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że porządek obrad został rozszerzony o punkt 18b.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 19a – Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze – druk nr 811/18. Pani Radna Grażyna Dereń chciałaby coś jeszcze dodać.

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Ja chciałam prosić, żeby dodano do tego „z siedzibą w Zielonej Górze i filią w Gorzowie Wielkopolskim”, żeby w taki sposób, jeśli jest to możliwe. Taka prośba.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przepraszam bardzo to prosiłbym, by w trakcie wnieść stosowny wniosek, by do treści była poprawka. Dopiero będziemy mogli nad tym debatować. Czy Pan Radny Waclaw Maciuszonek chce jeszcze jakąś siedzibę dodatkową dołożyć?

Radny Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Akurat nie Panie Przewodniczący, tylko akurat przez pomyłkę, może Pan nie zauważył, bo przed głosowaniem, jeśli chodzi o pierwsze poprawki wcisnąłem niebieski, bo chciałem zabrać głos w tej sprawie, w sprawie tego punktu, który teraz jest omawiany. Mówię, że przez pomyłkę wcisnąłem, znaczy nie przez pomyłkę, wcisnąłem guzik niebieski, bo chciałem zabrać głos w sprawie właśnie tego centrum i później nie mogłem głosować jakby za tym punktem, który był pierwszy, pierwszą poprawką. Ale to nieważne, bo i tak przeszło.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Sprawa centrum to jest ten punkt, w tej chwili.

Radny Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Ja przedtem, po Panu Kowalu chciałem zabrać głos. Natomiast jeżeli mogę w sprawie centrum, dla mnie to jest naprawdę bardzo ważna sprawa. Bardzo ważna sprawa, którą trzeba dobrze zrobić i ja bym nie chciał tak, jak czytamy tutaj akurat sprawozdanie na stronie Urzędu Marszałkowskiego z imprezy w Kalsku, która była. Pani Marszałek tu pisze jak dużo samorząd robi dla rolników, ja to potwierdzam, że rzeczywiście dużo robi, że dzięki temu powstał Ośrodek Agrotechniczny w Kalsku. Ja bym nie chciał, żeby tak samo działało centrum. Na tej sali żeśmy wielokrotnie powtarzali, że nie mamy nic z tego ośrodka w Kalsku – rolnicy, producenci żywności regionalnej. Trzymajmy się, opracujmy. Nie mówię już o innych tematach, które dotyczą, czy będzie filia, czy nie będzie. Dzielimy skórę na niedźwiedziu, tworzymy centrum, a nie wiadomo jeszcze po co. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przepraszam, rozstrzygnijmy, bo prowadzimy debatę, a jeszcze nie wprowadziliśmy punktu do obrad.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie Przewodniczący, nie chcę odnosić się do uchwały, tylko odpowiem, żeby nie wprowadzać dezinformacji. Ośrodek Agrotechniczny w Kalsku to nie jest instytucja samorządowa. To jest spółka uniwersytecka, Uniwersytetu Zielonogórskiego. Rządzi się swoimi prawami i dobrze funkcjonuje. Bilansuje się, przecież musi rozliczać pomoc publiczną, ponieważ jest to inwestycja zrealizowana jeszcze z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Tutaj niedawno mieliśmy prezentację, czym się zajmuje. Prezes tej spółki nam na sesji prezentował zakres zadań. Przykład, zapraszam wszystkich radnych 13 października właśnie w tym ośrodku odbędą się pierwsze ogólnopolskie targi żywności. I to właśnie z inicjatywy spółki w ramach projektu w zakresie promocji gospodarczej regionu lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, po tych wątpliwościach najpierw chciałbym poddać pod głosowanie wprowadzenie tego punktu do porządku dzisiejszej sesji. A zatem poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 19a – Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze – druk nr 811/18. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 19a, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 28 radnych.

22 głosy za, 2 głosy przeciwne, 4 głosy wstrzymujące się.

Stwierdzam, że porządek obrad został rozszerzony o punkt 19a.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zwierzyn – druk nr 810/18. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 21a, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 28 radnych.

28 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że porządek obrad został rozszerzony o punkt 21a.

Porządek dzisiejszej sesji, wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem porządku obrad wraz z przegłosowanymi zmianami, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk „N”. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk „?”.

W głosowaniu wzięło udział 28 radnych.

28 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Zatem porządek obrad dzisiejszej sesji został przyjęty.

Rozszerzony porządek obrad stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Chciałbym jeszcze powitać, bo z tego miejsca nie zauważyłem, Panią Prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego Jolantę Fedak, byłego ministra polityki społecznej. Bardzo serdecznie witamy Panią Prezes na obradach naszego Sejmiku. I przepraszam, ale wcale nie najlepiej widać z tego miejsca wszystko. Mam nadzieję,

że Państwo mnie widzicie, a najważniejsze byście mnie słyszeli. Szanowni Państwo, jesteśmy gotowi, żeby uhonorować i tym samym dowiedzieć się jaki jest sposób na sukces. Bardzo proszę Panie Marszałku wracamy do tego punktu i za chwilę przejdziemy do następnej części, do punktu 3.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Stanisław Tomczyszyn: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo. Chciałbym tutaj przedstawić krótko wyniki 18 Edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Sposób na sukces”, na najlepsze działania kreujące przedsiębiorczość i nowe miejsca pracy na terenach wiejskich, organizowanego przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się w Pałacu Belwederskim w Warszawie w dniu 11 września. I tutaj w gronie finalistów tegorocznej edycji konkursu „Sposób na sukces” znalazły się przedsięwzięcia również z terenu województwa lubuskiego. I bardzo bym prosił o to, żeby tutaj po odbiór nagrody u nas wystąpili: Pan Wawrzyniec Zieliński, właściciel firmy, to jest ogródek letni o charakterze agroturystycznym, zbudowany przy gospodarstwie ogrodniczym „Świat Roślin” z zachowaniem elementów dziedzictwa kulturowego, Pani Zofia Turkiewicz, kierownik gospodarstwa agroturystycznego „Świat Roślin” oraz Pani Wieńczysława Piórkowska, przedstawiciel LODR-u w Kalsku. Otóż to gospodarstwo ogrodnicze „Świat Roślin” znajduje się w pod gorzowskim Wawrowie przy zakładzie projektowania usług komunalnych [”Poraj”, który zajmuje się produkcją kwiatów, roślin ozdobnych i ziół. Świadczy usługi w zakresie leśnictwa, rolnictwa, melioracji, edukacji, kultury wsi, agroturystyki. W gospodarstwie uprawia się ponad tysiąc gatunków roślin, w tym pod szkłem 3 tys. m². I drugi nagrodzony: Środowiskowy Dom Samopomocy w Brzozowcu, gmina Deszczno. Pełniącym obowiązki kierownika ośrodka jest Pani Maria Butrym. Po odbiór nagrody proszę również inicjatora tego przedsięwzięcia Pawła Tymusza, Wójta Gminy Deszczno i Panią Magdalenę Słomińską, Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Deszcznie. Ośrodek ten został utworzony 19 grudnia 2016 roku, jako samodzielna jednostka organizacyjna gminy. Inicjatorem jego utworzenia i zgłoszenia na konkurs był Wójt Gminy Deszczno Paweł Tymusz oraz Pani Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Deszcznie Magdalena Słomińska. Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednym z elementów oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Także bardzo serdecznie Państwu gratuluję i proszę również Pana Przewodniczącego, żebyśmy te nagrody wręczyli wspólnie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Witam jednocześnie naszego niedawnego kolegę Pawła Tymusza, może wróci tutaj do nas.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Stanisław Tomczyszyn i Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz wręczają nagrody i składają gratulacje finalistom konkursu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Uzyskałem zgodę, w przerwie można się dowiedzieć jaki jest sposób na sukces, a Państwu raz jeszcze gratuluję. Przepraszam za to małe zamieszanie.

Punkt 3.

System Podstawowego Szpitalnego Zabezpieczenia Świadczeń Opieki Zdrowotnej – „sieć szpitali” – wykonanie ryczału w lubuskich szpitalach.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Za chwilę poproszę o zabranie głosu Pana Piotra Brombera – Dyrektora Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ i jednocześnie bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze, że przyjął pan moje zaproszenie na sesję Sejmiku i oddaje Panu głos Panie Dyrektorze.

Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Piotr Bromber: Pani Marszałek, Panie Przewodniczący, Panie, Panowie. Tematem mojej prezentacji jest podstawowe szpitalne zabezpieczenie w województwie lubuskim, czyli tzw. „sieć szpitali”. Postaram się z jednej strony w krótkiej formule, ale też i mam nadzieję, że w zrozumiałej formule dla wszystkich. Zacznę od istotnego faktu, a mianowicie, żeby uzmysłwić Państwu jedną ważną rzecz, a mianowicie, że mamy do czynienia z istotną dynamiką wzrostu nakładów na ochronę zdrowia. Ten slajd przedstawia perspektywę trzyletnią, czyli perspektywa trzyletnia – jak kształtował się plan finansowy lubuskiego oddziału wojewódzkiego w latach 2016-2018. Istotna rzecz, że macie Państwo zróżnicowane pomiędzy punktem wyjścia, czyli styczniem a grudniem. To jest to, o czym też często w przekazie medialnym informuję, że plan Narodowego Funduszu Zdrowia jest dynamiczny, on się zmienia. Taki okres istotny, często te zmiany następują w okresie wrzesień, październik. Mam nadzieję, że ta dynamika jest widoczna i nie wymaga komentarza. Teraz realizacja obecnego planu finansowego. Wielokrotnie też w przekazie publicznym mówiłem, że plan jest roczny. Czyli rozpatrywanie go z perspektywy trzech miesięcy, pół roku nawet nie stanowi istotnej wartości dodanej. Plan Narodowego Funduszu Zdrowia należy rozpatrywać z perspektywy rocznej. Przedstawiłem Państwu na tym slajdzie jak to wygląda w podziale według wykonania za pierwsze półrocze, bo w tej chwili już we wrześniu plan Narodowego Funduszu

Zdrowia uległ zwiększeniu. Dlaczego te różnice, wyartykułowaliśmy też te dodatkowe zobowiązania, które w drugim półroczu musimy ponieść i w tej chwili z tym wyzwaniem się mierzymy. Między innymi dodatkowe środki dla pielęgniarek, dla ratowników medycznych, na wzrost wynagrodzeń dla lekarzy specjalistów i wprowadzenie świadczeń nielimitowych jeżeli chodzi o rehabilitację dla osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Tutaj wyartykułowałem, w roli przypomnienia, jak wygląda sieć szpitali w województwie lubuskim. W tej chwili mamy 20 podmiotów rozlokowanych na I, II, III stopniu, na poziomie ogólnopolskim i mamy jeden szpital pulmonologiczny. Zalety ryczałtu. Przede wszystkim elastyczne zarządzanie kwotą kontraktu, bez podziału przez Narodowy Fundusz Zdrowia na poszczególne zakresy. To w tej chwili jest kompetencja prezesa zarządu. Może swobodnie dokonywać zmian alokacji pomiędzy poszczególnymi ośrodkami kosztów. Możliwość optymalizacji kosztów poprzez zarządzanie właśnie tym podziałem kontraktu pomiędzy świadczeniami ambulatoryjnymi a stacjonarnymi. To jest bardzo istotna rzecz, wielokrotnie w tym przekazie publicznym była mowa, że jednak w Polsce jest istotny udział kosztów na leczenie szpitalne, kosztem właśnie świadczeń ambulatoryjnych. Staramy się te tendencje odwrócić. Kolejna wartość dodana to jest bezpieczeństwo finansowania przez dłuższy okres. Pamiętajmy, że to są umowy do czerwca 2021. Nie ma tutaj konkursów, to jest ważne, ważna informacja. I jeszcze jedna zaleta to jest wpływ na wysokość kontraktu przez wskaźniki jakościowe. Wiele w przekazie medialnym mówi się o jakości udzielanych świadczeń. Ta kwestia właśnie znalazła odzwierciedlenie również w mechanizmie, we wzorze, w oparciu o który wyliczamy ten ryczałt, czyli certyfikaty, akredytacje, wzrost wykonania świadczeń ambulatoryjnych. To są te elementy, które determinują i dają możliwość wzrostu ryczałtu. Jak wygląda konstrukcja samej umowy w zakresie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia? Mamy ryczałt, to jest ta część wyliczona wzorem, ale mamy też tzw. świadczenia finansowane odrębnie. To są: izby przyjęć, SOR-y, to jest nocna świąteczna opieka zdrowotna, to świadczenia kosztochłonne, czyli tomograf, rezonans, to są również endoprotezy, zaćmy, to są również zakresy nielimitowe, czyli pakiet onkologiczny, kwestie OZW, porody. To są kwestie, które nie są wliczone w ryczałcie, nie wchodzi w ryczałt, one są wyodrębnione. Także wzrosty w tym zakresie są uwzględniane przez Narodowy Fundusz Zdrowia i w tym zakresie kontrakty ulegają zmianie. W tym roku już zwiększyliśmy nakłady między innymi właśnie na tomograf, na rezonans, w zakresie endoprotez, zaćm. W ubiegłym roku też kilkakrotnie zwiększaliśmy te nakłady. W tym roku traktujemy te świadczenia jako priorytetowe, dlatego że w tych zakresach są największe kolejki. Kwestia wartości wyjściowej, czyli co się zmieniło jak porównamy III kwartał 2017 z IV kwartałem 2017 i zdefiniujemy je jednorodnie co do zakresu tych świadczeń, to mamy dynamikę wzrostu prawie o 15%. Jak wygląda dynamika wzrostu ryczałtu? Bo ryczałt jest określany wzorem, ale w tych okresach rozliczeniowych mieliśmy IV kwartał 2017, mamy

I półrocze 2018 i w tej chwili jesteśmy na etapie, będziemy na etapie ustalania ryczału na II półrocze. Widzimy jak ta dynamika, czyli ten ryczałt się zmienia. On się zmienia pod warunkiem spełnienia przez świadczeniodawców określonych wskaźników. Tutaj mamy zobrazowane proporcje pomiędzy właśnie ryczałtem a tą częścią finansowaną odrębnie. Z punktu widzenia, tak jak już wspominałem, z punktu widzenia szpitali jest to bardzo istotne. Poziom wykonania ryczału – mają tutaj Państwo zaprezentowany poziom wykonania ryczału w IV kwartale 2017 i w tej chwili poziom wykonania ryczału w I półroczu 2018. Widzimy, że świadczeniodawcy bazując na swoich doświadczeniach i doświadczeniach innych podmiotów bardziej pilnują tego ryczału. Co może mieć wpływ na wysokość ryczału w II półroczu 2018? Czyli to jest ten etap, na którym obecnie jesteśmy, oczywiście poziom wykonania ryczału w I półroczu przez wszystkie podmioty realizujące umowy. Jeżeli ktoś nie wykona tego ryczału to ta kwota zostanie proporcjonalnie rozdysponowana na tych, którzy wykonali ten ryczałt ponad. Zmiana wyceny świadczeń lub wskaźniki jakościowe, o których już mówiłem. Wspomnę tylko o tych dwóch nowych wskaźnikach, które będą uwzględniane przy wyliczeniu tego ryczału na II półrocze, czyli to jest liczba sprawozdanych jednostek w ramach świadczeń ambulatoryjnych. To jest właśnie ta kwestia kształtowania struktury i relacji pomiędzy świadczeniami realizowanymi w rodzaju leczenie szpitalne i w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna. I również wzrost lub spadek średniej wartości hospitalizacji, to w przypadku szpitali III stopnia i szpitali ogólnopolskich. Na jakim jesteśmy w tej chwili etapie? W tej chwili do 15 września świadczeniodawcy dokonywali korekt świadczeń zakwestionowanych. Mamy tutaj w tym slajdzie zaprezentowany ciąg ostatnich zdarzeń, który nastąpił. I przed nami etap najbardziej istotny, czyli przedstawienie ostatecznych wyliczeń ryczału na II półrocze. Na początku sierpnia mieliśmy pierwsze takie spotkanie ze wszystkimi świadczeniodawcami, spotkanie robocze. Przedstawiliśmy jak wygląda roboczo wykonanie. Wówczas był jeszcze czas na dokonanie stosownych korekt i w tej chwili w drugiej połowie września będziemy się już spotykali i proponowali ostateczne kwoty ryczału na II półrocze. Chciałbym tylko zaznaczyć istotną rzecz, że z mojej perspektywy te spotkania ze świadczeniodawcami: z dyrektorami, z prezesami szpitali, to są spotkania, gdzie przede wszystkim funkcjonujemy w oparciu o dyskurs merytoryczny. Wymieniamy się argumentami, jedna i druga strona, aczkolwiek tak jak już wspominałem, te rozmowy mają charakter bardzo merytoryczny. I za to też świadczeniodawcom tutaj dziękuję. To tyle w skrócie jeżeli chodzi o moją prezentację, takie kompendium wiedzy też staraliśmy się Państwu dostarczyć w materiałach, które Państwo otrzymaliście. Dziękuję bardzo.

Przedstawiona prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo dziękuję Panie Dyrektorze. Ja myślę, że poprosimy teraz o zabranie głosu Pana Marka Wójcika – Pełnomocnika Zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych i wtedy poproszę Państwa Radnych o pytania, ewentualnie uwagi do przedstawionych informacji. Bardzo proszę o zabranie głosu i przedstawienie swojej informacji.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych Marek Wójcik: Dzień dobry Państwu. Panie Marszałku, Panie Senatorze, Pani Marszałek, Państwo Radni, Panie Dyrektorze, Drodzy Państwo. Ja zawsze z ogromną radością przyjmuję zaproszenie do Państwa dlatego, że to o czym mówił Pan Dyrektor szeroko, te spotkania z Państwem są bardzo dobrą szansą na rozmowę merytoryczną. Ja pozwolę sobie dzisiaj Państwu przedstawić materiał, który będzie uzupełnieniem tego, o czym mówił mój przyjaciel, Pan Dyrektor, aczkolwiek z nieco innej perspektywy. Dlatego, że wydaje się, że warto spojrzeć na to, co Państwo macie z perspektywy także tego, co się dzieje w innych województwach kraju. Moim zdaniem to ubogaci dyskusje na temat przyszłości przede wszystkim szpitali, bo na tym się chcemy dzisiaj skoncentrować w województwie lubuskim. Natomiast ja chcę bardzo Państwa przeprosić na starcie, ja będę pokazywał dużo danych, dlatego że ja jestem zwolennikiem planowania przyszłości na bazie faktów, konkretnych, a nie mitów, czy też przekonań, z czym spotykamy się bardzo często. Stąd starałem się Państwu przekazać dużo danych. Ja całą tą prezentację prześlę Państwu oczywiście, natomiast proszę się nie gniewać jak czasami przyspieszę, bo nie chcę Państwa angażować zbyt długo, ale jestem do Państwa dyspozycji, jeżeli trzeba będzie wrócić do któregoś z obrazów to z prawdziwą przyjemnością to uczynię. Twierdzę bowiem, drodzy Państwo, że w waszym województwie jesteście w takim momencie, kiedy trzeba rozmawiać o przyszłości działania leczenia szpitalnego w województwie lubuskim. Dotarliśmy z perspektywy narodowej do takiego momentu, kiedy dalej nie da się już funkcjonować bez wprowadzenia pewnych długookresowych korekt. Mamy bowiem dzisiaj tego typu uwarunkowania, po pierwsze, ogromny wzrost oczekiwań co do jakości ze strony mieszkańców, mamy coraz bardziej palącą kwestię demograficzną. Zaraz pokażę Państwu coś co dotyczy lubuskiego. Świadomość społeczna zupełnie inna, oczekiwania co do systemu o wiele większe niż jeszcze nie tak dawno, ogromne problemy kadrowe, coraz mniejsze wsparcie zewnętrzne dla samorządów terytorialnych na zadania z ochrony zdrowia i co najważniejsze to jest to, że my nie wiemy dokąd zmierzamy. Moim zdaniem to jest kluczowa kwestia, kluczowa bolączka polskiego systemu ochrony zdrowia. My nie wiemy jacy chcemy być za lat 10, 15, 20 czy 30. Oczywiście można życie przyjmować, ale ja jestem zwolennikiem, żeby życie kształtować, a nie tylko przyjmować to, co ono nam przynosi. I teraz krótko

o demografii. Państwo o tym wiecie, ale oprócz smutnych wiadomości mam też dobre. Po pierwsze, jeżeli się nic nie stanie to do 2050 roku zniknie ludność taka, jak dzisiaj łącznie mają powiaty sulęciński, wschowski, ślubicki, strzelecko-drezdenecki, bo zejście do poziomu 881 tys. Troszkę inaczej to wygląda w obu podregionach. Pozwoliłem sobie to pokazać, to jest ciekawa informacja. Proszę zobaczyć, tu pokazuję na koniec roku 2014 i tu 2050. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja w podregionie gorzowskim i zielonogórskim. Podregion zielonogórski traci proporcjonalnie trochę więcej. Macie Państwo długość życia, i to jest spora niespodzianka od strony epidemiologii, jedną z najniższych w kraju, i to zarówno dla pań i panów, noworodków, jak i dla osób starszych. Środowiskowo jesteście bardzo dobrym miejscem do życia. Natomiast jest kilka uwarunkowań dotyczących, po pierwsze rynku pracy, to jest pierwsza sprawa, druga sprawa, niestety również edukacji, które powodują, że ta długość dożywania u was jest trochę niższa. Natomiast na całe szczęście populacja lubuska jest młodsza niż średnia w Polsce, i to nie tylko w skali całego województwa, ale także w większości powiatów. I brawo dla wszystkich pań w województwie lubuskim, tu wskaźnik płodności jest w lubuskim wyższy niż w Polsce. I to jest dobra wiadomość, należy się nią radować. Natomiast co do panoramy lubuskich szpitali, to ja pokażę Państwu kilka oczywiście wybranych elementów. Pokazuję wartość kontraktów w funduszu w ostatnich 3 latach, jak to rosło, szczególnie w 2017 jest przyrost. Pokazuję jakie są koszty świadczeń, liczbę pacjentów i liczbę świadczeń. Generalnie można powiedzieć, że jeżeli liczba pacjentów to około 200 tys. co roku, to się niewiele zmienia, jeżeli chodzi o liczbę świadczeń, także tu jest pewien konstans. Natomiast przyrost tutaj przy kontraktach i przy realizacji świadczeń około 9,6% w ciągu 3 lat, średnio 3,2% co roku. Natomiast, ponieważ mamy mówić o sieci głównie, to pokażę Państwu jak to wygląda w Polsce z akcentem, takim wskazaniem wyraźnym jak wygląda to również w lubuskim. Po pierwsze tu pokazuję jak wygląda przeciętny oddział, jak wygląda przeciętny szpital, który na kontrakt z funduszem i nie ma. To jest przyczynek do rozmowy o przyszłości, liczba stołów operacyjnych na 10 tys. mieszkańców, najmniej 7 na Opolszczyźnie i w Wielkopolsce, najwięcej w świętokrzyskim i na śląsku po 12, u was 10. Natomiast istotne to jest z punktu widzenia wykorzystania tego potencjału, ja jeszcze o tym potencjale potem powiem. Popatrzcie Państwo Opolszczyzna ma najmniej stołów, ale najwięcej operacji na stół, najbardziej efektywni są w tym zakresie. U Państwa 549, to jest druga pozycja, 15 w kraju. Macie Państwo spore rezerwy jeżeli chodzi o wykorzystanie stołów operacyjnych. Pokazuję to jako jeden z przyczynków, ale myślę, że to jest temat na pewno do rozmowy na temat kształtowania infrastruktury w przyszłości. Co do sieci, to Ministerstwo Zdrowia wskazuje dwa problemy, zaraz na dzień dobry, wynikające z tego co się do tej pory działo. Po pierwsze to, że te podmioty, które miały dodatkowe punkty w tym ryczałcie za akredytacje ministra zdrowia, a okres tej akredytacji się skończył, nie mogły z tego tytułu mieć zwiększonych nakładów na ryczałt,

dlatego że ten certyfikat wygasł i resort widzi tu potrzebę korekty. I druga zmiana, którą Ministerstwo Zdrowia wprowadza to jest rozwiązanie dotyczące tych, którzy z sieci wychodzą będą. Mówiąc w największym skróci, żeby Państwa nie zanudzać, na końcu otrzymują wiano w pełni wykonanych świadczeń, jeżeli ktoś będzie z tego systemu wychodził. Resort zdrowia mówi też o tym, że wskaźniki jakościowe, które się pojawiały w tym ryczałcie, one wynoszą mniej więcej 2% całego ryczałtu, stosunkowo niewielki wpływ mają na to co się w szpitalach dzieje. Drodzy Państwo, zaledwie około 30% szpitali otrzymywało jakiś element dodatkowego wzmocnienia z tytułu wskaźników jakościowych. Na początku to było tylko 1/5, już w I półroczu było lepiej, dociera to do 1/3. Natomiast resort zdrowia wyraźnie wskazuje, że te wskaźniki jakościowe preferowały duże szpitale i głównie szpitale kliniczne, w związku z tym widzi potrzebę korekty tak, aby również te mniejsze szpitale pracowały nad jakością. Kluczowe jest to co się stało z tym ryczałtem, o którym mówił pan dyrektor, bo wy macie w lubuskim zupełnie niezłą sytuację. Ale generalnie, drodzy Państwo, 2/5 szpitali nie wykonało ryczałtu i to jest ciekawostka. Z jednej strony mówimy o tym, że mamy niewielkie środki, że jest ich za mało, z drugiej strony 2/5 szpitali miały problem. 34 szpitale wykonały ryczałt poniżej 90%. W najlepszej sytuacji były kolejne 2/5, które zmieściły się dokładnie między 98% a 102% ryczałtu. Ponieważ, mówiąc tutaj krócej, dla takich szpitali, kiedy osiągały tego typu wykonanie, ta ich realizacja świadczeń była najbardziej efektywna, miały szanse na dodatkowe zwiększenia. Największy kłopot był w świętokrzyskim, jeżeli chodzi o wykonanie. Drodzy Państwo, skąd się to wzięło? I teraz nie najlepsza informacja dla szpitali lubuskich, których najwięcej jest na I poziomie. Jeżeli mamy VI poziomów szpitali w sieci, to proszę popatrzeć w skali całego kraju na I poziomie zaledwie o 0,012% wzrosła liczba rozliczanych świadczeń między rokiem 2016 a 2017, czyli IV kwartał 2016 do IV kwartału 2017. A ten IV kwartał 2017 był pierwszym, kiedy obowiązywał ryczałt. Te najmniejsze szpitale właściwie nie wykonywały więcej świadczeń niż do tej pory. Największy postęp w tym zakresie odnotowały duże szpitale onkologiczne, pulmonologiczne, ale także szpitale wojewódzkie. I czym skutkuje to, że małe szpitale mają niewiele rozliczonych jednostek? Skutkuje tym, drodzy Państwo, że w skali kraju najmniejsze szpitale miejskie i powiatowe otrzymały ryczałt rok do roku 2018 do 2017 większy zaledwie o 0,1%. Przybyło szpitalom powiatowym i miejskim w 2018 roku tylko 0,1% więcej niż w 2017 roku. To bardzo niewiele. Największy wzrost w tym zakresie, i to mnie bardzo cieszy, szpitale wojewódzkie, które moim zdaniem, i o tym mówię od dawna, stanowią dzisiaj kluczowy element systemu ochrony zdrowia. Popatrzcie Państwo jak wygląda wysokość ryczałtu dla szpitali w Polsce na 2018 rok. Prawie 1/4 ma mniejszy ryczałt w 2018 roku niż 2017. I powtórzę to jeszcze raz, to jest dziwne zjawisko, bo z jednej strony otrzymujemy środki i nie jesteśmy w stanie ich wykorzystać, ale po raz pierwszy powiem dlaczego, bo to jest bardzo ważna wskazówka. Drodzy Państwo, tu sprawdza się, ja to jeszcze kilka razy udowodnię na liczbach,

taka teza: mocni w systemie ochrony zdrowia będą jeszcze mocniejsi, słabi będą jeszcze słabsi. Generalnie ewidentnie wszystkie działania w ostatnich kilku ostatnich latach, nie 2,3, ale kilku ostatnich latach, zmierzają do preferowania dużych podmiotów, które świadczą usługi kompleksowo, mają szeroki zakres świadczeń. Dlatego tak trudno będzie teraz tym najmniejszym szpitalom. Ale jest dla nich szansa. Związek Powiatów Polskich przebadał 91 szpitali powiatowych i miejskich, zobaczcie Państwo to jest informacja ile te 91 szpitali miało pieniędzy w ostatnich latach. Proszę popatrzeć w 2017 3,6 mld, na ten rok w planie już tylko 3,3 mld. Widać wyraźnie, że te szpitale będą miały duży problem. I teraz też zestawiam tu sporo liczb, ale koniecznie chciałem to Państwu pokazać, bo pokazuje ile szpitali miało kontrakt z funduszem w całej Polsce, ale tutaj u Państwa jest lubuskie. Praktycznie rzecz biorąc po wprowadzeniu sieci u was niewiele podmiotów nie ma kontraktów z funduszem, albo dalej kontrakt ma z funduszem, ale nie jest w sieci. U was ta sytuacja się niewiele zmieniła w przeciwieństwie do tego jak jest w innych województwach, gdzie, że tak powiem, pogrom był większy. Natomiast najważniejsze dla przyszłości szpitali w Polsce jest to, co teraz Państwu pokazuję, dlatego że my mamy w Polsce dwie kategorie województw. Pierwsze, między innymi lubuskie, gdzie proszę popatrzeć pierwszofrontowe szpitale, jest ich najwięcej 11 I kategorii, 2 dwójki i 3 trójki. Ewidentnie widać, że te najmniejsze szpitale pierwszofrontowe, powiatowe to są szpitale tylko I kategorii, mają kilka oddziałów, mają izbę lub SOR, mają rzecz jasna trochę OES-u. I to jest województwo lubuskie, województwo podlaskie, podobnie 15-2-1, to jest województwo warmińsko-mazurskie 20-4-2 i wasi sąsiedzi w zachodniopomorskim 15-2-2. Ale są województwa gdzie ten model pierwszofrontowego szpitala jest kompletnie inny. Proszę popatrzeć na Małopolskę 11 w jedyńce, ale aż 12 w dwójce i 3 w trójce, Podkarpacie 12-9-5, świętokrzyskie 9-6-2. Zupełnie inny model szpitala powiatowego. Mówię o tym dlatego, że drodzy Państwo, według mnie skromnego, pokornego żuczka, dla was w województwie lubuskim to jest kierunek zmian. Musicie zmieniać, restrukturyzować rynkowo wasze najmniejsze szpitale po to, żeby część z nich stała się subregionalnymi, żeby uzyskała II kategorię a nie pierwszą. A część przeorganizowała swoje świadczenia tak, żeby wykonywać to, co będzie bardzo potrzebne. Za chwilę też pozwolę sobie za momentik do tego wrócić. To bardzo ważne zastrzeżenie dlatego, że kształtują się nowe modele szpitali. Tutaj, tak jak powiedziałem, szpitale wojewódzkie dzisiaj odgrywają ogromnie istotną rolę i moim zdaniem należy łączyć ich potencjał, wzmacniać to, żeby były w III kategorii, albo co najmniej w drugiej, ale bardzo mocne. Dzisiaj te szpitale odgrywają kluczową rolę dlatego, że wykonały największy postęp jeżeli chodzi o infrastrukturę i kadry w ostatnich latach. To nie szpitale kliniczne, które mają duży problem z infrastrukturą techniczną, a jak jest dobra infrastruktura to i lekarze chcą tam leczyć, tylko szpitale wojewódzkie właśnie. Szpitale powiatowe moim zdaniem powinny wybierać dwa kierunki. Pierwszy, o którym już powiedziałem, budowa potencjału tak, żeby były

subregionalne. I tu u was przykładem takiego subregionalnego bardzo dobrego szpitala jest Nowa Sól. A te, które nie są w stanie zbudować takiego potencjału, żeby przekwalifikowały się i wykonywały usługi, które w przyszłości będą niezwykle potrzebne: oddział wewnętrzny, pediatria, SOR lub izba, oddziały nieostre, opieka długoterminowa, rehabilitacja. Zapotrzebowanie na te usługi będzie nieprawdopodobnie rosło ze względu na zmiany demograficzne. Największy kłopot będą miały szpitale prywatne, ale tu rozumiane bardziej jako prywatne, czyli niebędące w rękach publicznych. Bo trzeba wyraźnie oddzielić w tej kategorii prywatnych podmiotów są takie, w których podmiotem tworzącym są samorządy, czyli właścicielem, udziałowcem, akcjonariuszem są samorządy, czy też skarb państwa. To jest trochę inna sytuacja niż te, które w całości oparte są o kapitał prywatny. Przede wszystkim premiowana jest kompleksowość, dzisiaj wszyscy robią wszystko. Nikt się nie wstydzi nawet w dużym szpitalu realizować świadczenia z POZ, czy opieki długoterminowej. Dzisiaj każdemu wolno wszystko, w związku z tym każdy dywersyfikując dochody sięga również po usługi te, które do tej pory były zarezerwowane dla innych. Sieć będzie dalej tak, to pierwsze, prawdopodobnie główne mechanizmy ryczałtowania się nie zmieniają, ale jest szansa i też chcę zachęcić, tutaj też patrzę na Pana Dyrektora, wszystkich Państwa, którzy możecie gdziekolwiek na ten temat zabrać głos, żebyśmy doprowadzili do pewnych zmian jeśli chodzi o ryczałt. Dlatego, że już dzisiaj widać po tym pierwszym, niecałym jeszcze roku, że OIOM-y trzeba wyjąć z ryczałtu. Kompletnie nie ma sensu, podobnie udary, że oddziały oparzeniowe. Mój przyjaciel, który zarządza szpitalem Rydygiera w Krakowie przyjął ostatnio takiego pacjenta, o którym cały świat mówił, dziewięćdziesiąt parę procent oparzeń. Udało się uratować tego młodego człowieka, tyle też, drodzy Państwo, że jego leczenie kosztowało 0,5 mln zł, czyli 450% tego ile dyrektor szpitala dostał na cały miesiąc na ten oddział. I to jest pewien absurd, dlatego tego typu rzeczy, gdzie są placówki wyspecjalizowane w czymś wąsko nie mogą mieć dylematu pod tytułem „ratować tego człowieka, czy nie”. Trzeba go ratować to oczywiste. Tyle tylko, że to ratowanie nie może się wiązać potem z tak ogromnymi problemami finansowymi. Podobnie trzeba rozwiązać problem SOR-ów i izb przyjęć, bowiem po wprowadzeniu sieci nie już pojęcia ostry dyżur. Wszystkie szpitale w sieci muszą przyjmować pacjentów, na okrągło, codziennie. I to oznacza szczególnie dla tych mniejszych szpitali, że mają ogromny kłopot z potencjałem i zagwarantowaniem przede wszystkim personelu medycznego, lekarskiego, na to, żeby na okrągło pacjentów przyjmować. Szykuje się także drobna korekta nocnej i świątecznej, dotycząca stwierdzenia kart zgonu. Dzisiaj tak naprawdę fundusz mówi – my odpowiadamy za leczenie, za ratowanie zdrowia i życia, natomiast nie jesteśmy po to, żeby potwierdzać zgon. Dzisiaj jest ogromny kłopot z tym, rodziny mają ogromny problem z tym, od kogo można oczekiwać rozwiązania problemu, przecież niezwykle istotnego dla najbliższych, wtedy, kiedy ktoś umiera. Prawdopodobnie przy okazji zmian dotyczących sieci także ta kwestia nocnej i świątecznej

zostanie uregulowana. Teraz chcę wam bardzo pogratulować, bo dla funkcjonowania szpitali kluczowe jest to, co dzieje się ze zobowiązaniami. I wy jesteście tutaj absolutnym liderem w dobrym tego słowa znaczeniu w sytuacji, kiedy drodzy Państwo, zobowiązania wciąż rosną. Myśmy mieli największy kłopot oczywiście po wprowadzeniu tej słynnej ustawy 203. Na końcu grudnia 2003 roku było prawie 5,8 mld zobowiązań. Zeszliśmy w dół, ale to schodzenie w dół się zatrzymało. Przy zobowiązaniach ogółem mamy najwyższą ich wartość od 2003 roku, choć trzeba też sobie powiedzieć uczciwie, że to nie zobowiązania ogółem są podstawą do oceny. Ale województwo lubuskie jest absolutnym liderem. Zobaczcie Państwo, zderzyłem zobowiązania wymagalne, bo o nich powinniśmy przede wszystkim mówić przy szpitalach, co 5 lat od 2005 roku i jeszcze podaje I kwartał tego roku. Państwo macie, właściwie nie macie zobowiązań wymagalnych, śladowe. Udało wam się z 424 mln zejść do 1 mln, czyli praktycznie mówiąc z kosmetycznych zobowiązań. A popatrzcie są województwa, które mają więcej niż do tej pory, niż 13 lat temu, typu wasi sąsiedzi w Wielkopolsce. Wielkopolska ma duży problem. Kujawsko-pomorskie 96% tego co miał kiedyś. Dlatego tutaj chwale Państwa za to, że udało wam się doprowadzić do sytuacji, a to sporo kosztowało, której zobowiązań bieżących wasze szpitale nie mają. Czy to się da utrzymać, zobaczymy. Pan Dyrektor mówił o dodatkowych środkach, ja tu pokażę Państwu coś, co jest zjawiskiem, którego uważam, że powinniśmy chcieć uniknąć. Rzeczywiście, jeżeli chodzi o nadwykonania, zostaliśmy zdławieni jako świadczeniodawcy. Proszę popatrzeć jeszcze w 2012 - 11 mieliśmy prawie 2 mld, w ubiegłym roku tylko 104 mln. Ale to wszystko wynikało z faktu, że w grudniu 2017 roku udało się z budżetu państwa pozyskać miliard złotych, z czego 945, prawie sześć milionów poszło na nadwykonania. Tyle tylko, że proszę popatrzeć ile kto dostawał z tych pieniędzy. Dyrektorzy oddziałów prosili o pieniążki na bazie tego, co mieli. Jeżeli były nadwykonania w ich szpitalach, to mieli co pokazać. W Lubuskim nie było co pokazać. Rozumiem, że Państwo płacicie na bieżąco plan wykonania, ale to świadczy o tym, że w lubuskich szpitalach są zarządzający zdyscyplinowani, nie wykonują świadczeń ponadlimitowych. W związku z tym dostają z tej ogólnej puli niecałe 4 mln, a takie województwa, do których ciągle was porównuję, czyli na przykład tam świętokrzyskie 11,6, Opolszczyzna 39. I można powiedzieć, że to jest dobrze, ale z drugiej strony trzeba się zastanowić jaką przyjąć taktykę. Taktykę dławienia szpitali, czy pozwalania im na nieco więcej swobody. Nie twierdzę, które z tych rozwiązań jest lepsze. Popatrzcie Państwo jeszcze na ostatnią, kolumnę, która pokazuje ile procent nadwykonań zapłacono. W lubuskim ponad 99%. Są województwa, gdzie płacono zaledwie 50%, i to bardzo dobrze. Natomiast ta kwestia dławienia pojawia się tutaj. Proszę popatrzeć, ja wyjaśnię te kolumny – to jest plan na 2018 rok, to jest informacja ile mamy w planie na cały rok. Druga kolumna to jest, uwaga, ile zakontraktowaliśmy z podmiotami na I półrocze. W lubuskim zakontraktowano najmniej w Polsce, tylko 45% planu. Co to powoduje?

Że dyrektorzy szpitali muszą się dostosować do tego co mają w umowie. Więc starają się opanowywać świadczenia. Można powiedzieć – ok, za chwilę sobie to wyrównamy. Ale proszę popatrzeć, ponieważ mają mało, to tego mało nawet nie wykorzystują. Macie Państwo w I kwartale, muszę mówić o I kwartale, bo on jest jedyny zamknięty. Ta bezwładność rozliczania jest duża, więc jeszcze nie mamy półrocza. Państwo wykonaliście świadczeń w lubuskim najmniej w skali kraju, 21%. Biorąc pod uwagę to, że w naturalny sposób to przy około 25% powinniśmy być. Czyli taka taktyka przyjęta dławienia nadwykonań, powtarzam może być kontestowana. Lubuskie nie jest tu jedyne, najdalej w tej sprawie poszło województwo śląskie, efekty są nieprawdopodobne. W ubiegłym roku na Śląsku zakontraktowano świadczeniodawcom 2/3 tego co było w planie. I jak patrzałem na III kwartał, to w III kwartale właściwie plan został prawie wykonany, tam 93% planu na Śląsku było wykonane. Zduszono zobowiązania nieprawdopodobnie. Efekt, ja wrócę teraz na chwileczkę, bo zobaczmy to śląskie, popatrzcie Państwo to śląskie. Też nie mieli co wyjąć na stół. 124 mln przy ponad 5 mln populacji, a Mazowsze ta sama populacja, ale trzy razy więcej wyjęli na stół. Więc powtarzam, to nie jest zarzut do nikogo, tylko to jest kwestia pewnego wyboru. I myślę, że Państwo powinniście o tych wyborach rozmawiać. Rzeczywiście w 2017 roku zwiększyły się nakłady w oddziale funduszu, ale niestety, drodzy Państwo, prawie najmniej w skali kraju. To o tyle przybyło w lubuskim o 5,84%, należy się z tego cieszyć. Ale są województwa, którym przybywało dużo więcej. Z czego to się bierze? Na pewno nie ze złej woli zarządzających funduszem. Pokażę Państwu za chwileczkę jakie są tego przyczyny. Kolejka. Ja nie bez powodu tu Ernesta Brylla przywołuję przy okazji kolejki, bo ta piosenka jest idealna co do kolejek. Wydaje mi się, że można sobie ją nucić i nie raz, nie dwa i nie sto razy zanucić zanim się do lekarza dostanie. Ale pokażę tę kolejkę, dlatego, że jest pewna ciekawostka, która udowadnia tezę, którą postawiłem dotyczącą tych małych i słabszych, i silniejszych. To są tam, gdzie kolejki są najdłuższe i tylko tu chciałem się zatrzymać. Drodzy Państwo, to są miejsca w szpitalach, gdzie najdłuższe są kolejki. Ale najważniejsze jest to, proszę popatrzeć, są w Polsce szpitale, gdzie nawet na te najtrudniejsze rzeczy, typu endoprotezy, czeka się, czy chirurgia ortopedia, chirurgia urazowa, są takie miejsca, gdzie się prawie w ogóle nie czeka. Wchodzę do szpitala od razu, tylko nie chcę wejść do tego szpitala. A ta sama usługa w innych miejscach czekam 10 lat. I tutaj są na przykład takie informacje o tym, w ilu podmiotach wchodzę z marszu do szpitali, nie mam żadnej kolejki. Ale w tychże świadczeniach jest informacja, o tym, że kolejka jest roczna. Konkluzja z tego jest taka, żeby Państwa nie zanudzać, pacjenci nie chcą się już leczyć wszystko jedno gdzie. I niestety to jest kolejny dowód na to, że nie dostępność terytorialna decyduje. Są w stanie pojechać dalej, tam gdzie oczekują lepszej jakości, lepszego personelu. I mówię o tym, to przykre dla wielu może być, ale niestety taka jest prawda. Trzeba z tego dla nas wyciągnąć wnioski. I przy kolejkach pokazuję Państwu przyszłość.

Fundusz postawił bardzo dobrą analizę, bo zestawiał faktyczne wykonanie świadczeń z prognozą demograficzną na rok 2020 i 2030. I tu jest informacja, o ile będzie zwiększało się zapotrzebowanie na jakie świadczenia. Pokazuje wybrane, bo oczywiście one dotyczą każdego oddziału między 2014 rokiem a 2020, a tu 30. Zobaczcie Państwo, angiologia o 1/3 prawie przybędzie, geriatrya, wszystko jedno jak rozumieć tą geriatricę, bo można na różne sposoby, okulistyka dziecięca o 1/3 więcej, choroby wewnętrzne absolutny hit, zachowajcie oddziały wewnętrzne. Jak restrukturyzujecie swoje szpitale to nie kosztem oddziałów wewnętrznych, bo wielochorobowość będzie hitem. To będzie coś, co powinno być na pierwszym froncie, a niestety oddziały wewnętrzne nie mają zbyt wiele szczęścia, bo to są bardzo trudne do prowadzenia oddziały. Natomiast widać też czego będzie nam potrzeba zdecydowanie mniej, należy wyciągać z tego wnioski. I teraz coś o lubuskim będzie, teraz nie będzie dobrze, bardzo przepraszam, nie będzie dobrze, ale prawdziwie. Drodzy Państwo, były pieniądze na skrócenie kolejek, rzeczywiście na endoprotezy, na zaćmę, na rezonans i na tomografię. To była informacja dla wszystkich taka sama, a teraz, proszę Państwa, te dodatkowe pieniądze na skrócenie kolejek tak skutkowały, jak Państwu pokażę na ekranie. Proszę popatrzeć, są województwa, którym te środki spowodowały skrócenie kolejek i to czasami znacząco. Tu na Opolszczyźnie o 70% na przykład tomografia. Są województwa, w których widać wyraźnie, że one się powtarzają, na Podlasiu, proszę Podlasie, wszędzie skrócenie. Natomiast w lubuskim, mówię to z ogromną przykrością, mamy kierunek odwrotny niestety. Ja wiem, że to może być dyskusyjne, ale pokazuję fakty. Trzeba by usiąść i zastanowić się dlaczego. Znowu powtarzam, to nie jest zarzut, to jest kwestia do rozmowy. Dlaczego tak się stało, że w niektórych województwach udało się znacząco skrócić kolejkę, natomiast w lubuskim niestety ani przy rezonansie nie, bo jest dłuższa, ani przy endoprotezach stawu kolanowego, czy też stawu biodrowego. I co jeszcze, najsmutniejsze jest to, że to były dodatkowe pieniądze w 2017 roku. Ale 14 województw planując środki na 2018 nie wzięło pod uwagę dodatkowych pieniędzy, które dostało na skrócenie kolejek, tylko zaplanowało według planu pierwotnego. Tylko świętokrzyski i po części małopolskie zachowało się inaczej. Czyli mogę powiedzieć tak, te pieniądze skróciły nam kolejkę w niektórych miejscach, ale na chwilę, bo to nie było rozwiązanie systemowe. Migracja prawdę ci powie. To jest bardzo istotny element, bo to jest informacja o tym, jak wygląda potencjał, jak jest wykorzystywany. Drodzy Państwo, pokazuję całą Polskę, to jest informacja o tym, jaki bilans ujemny mają jakie województwa. Tutaj obok maluteńkie liczy to jest 2016 rok i tu jest ranking, w którym Państwo jesteście na tym poziomie. 10 województw minus, 6 województw do przodu. Natomiast ja przygotowałem się i przygotowałem Państwu tą migrację w dłuższej perspektywie czasowej. Zaraz to pokażę. Mianowicie sięgnąłem daleko, przepraszam przeskoczyłem za szybko. I pokazuję Państwu jak ta migracja była u was na przestrzeni ubiegłych lat, bo tu jest pewna stała.

Nie wiem gdzie mi się zgubiła, nie mam jej tutaj, na końcu przeniosłem. To opowiem. Otóż, drodzy Państwo, u was około 100 mln jest od 4 lat. Około 21, 20% waszych pacjentów uprawnionych do leczenia w województwie lubuskim leczy się poza granicami województwa. Analizowałem to daleko wstecz, w 2008 roku to było 15% z ułamkiem, w 2010 już prawie 18%. Ale teraz można powiedzieć, co piąty u Państwa pacjent, niedługo może co czwarty, oby nie, leczy się poza granicami województwa. Tu pokazuję Państwu jak to wygląda w takich województwach populacyjnie podobnych jak u was. Widzicie tu są te dane dotyczące was, a potem mamy Opolszczyznę i świętokrzyskie. Świętokrzyskie ma troszeczkę lepszy wynik niż wy. I to mnie zainspirowało, żeby porównać te trzy województwa, też tylko sygnałnie zaznaczę. Popatrzcie Państwo na ten pierwszy wiersz, ten podział. Zarówno lubuskie jak Opolszczyzna mają te mniejsze szpitale w większości, w świętokrzyskim jest inaczej. To na pewno nie jest jedyny element, który decyduje, że to świętokrzyskie ma migrację trochę lepszą, zresztą ona cały czas staje się lepszą, ale być może jeden z istotniejszych. Państwo nadrabiacie zaległości, świętokrzyskie wykonało największy skok jeżeli chodzi o infrastrukturę w ostatnich latach, też trzeba to tutaj wyraźnie powiedzieć. Podobna sytuacja jeżeli chodzi o kadry, podobna jeżeli chodzi o oddziaływanie zewnętrzne. Natomiast ciekawostka, że świętokrzyskie ma sporo zobowiązań wymagalnych, a wy macie ich niewiele, Opolszczyzna ma niewielki wymiar. Kadry medyczne. Tu macie Państwo 15 miejsce jeżeli chodzi o liczbę pielęgniarek na 1000 mieszkańców, jeżeli chodzi o lekarzy jest trochę lepiej. Tu ciekawostka, że najgorsza sytuacja jest w Wielkopolsce, u was jest 20 lekarzy na 10 tys. mieszkańców, Opolszczyzna 18, świętokrzyskie 22. Ale tu teoretycznie nie jest źle mimo, że przecież do tej granicy macie bliżej niż Wielkopolska, ale to w Wielkopolsce jest największy kryzys. Pochwała dla was, i tu przede wszystkim znów samorząd województwa, bo to analizowałem, zobaczcie pokazuję przy zasobach sprzętowych taką tabelkę, która wam się powinna przydać: jakie są zasoby sprzętowe w Polsce. I cieszę się, że w kilku miejscach to wy macie najlepsze wskaźniki, jeżeli chodzi o niektórą aparaturę. Kluczowe natomiast jest to w jaki sposób ją wykorzystać. Czyli macie aparaturę, teraz jest kwestia jak ją efektywnie wykorzystać. A do tego potrzebne są większe kontrakty i przede wszystkim pacjenci, którzy będą chcieli się leczyć, to jest jak gdyby kluczowa kwestia. I tu pokazuję Państwu Polskę, proszę popatrzeć, tu jest lubuskie. Ten ciemniejszy pasek to jest ile wydaliście na leczenie szpitalne w województwie w 2017 – 9,5 mln. Są województwa, które wydają więcej, są które wydają mniej. Ale różnica między tym szarym paskiem a białym jest u was największa, bo to oznacza, że tyle wydaliście na swoich pacjentów, ale leczących się u siebie tylko 7,4 mln. I w tej kwestii jesteście Państwo liderem, lecz za pewne nie chcielibyście nim być. Bo macie najniższe w Polsce nakłady na mieszkańców leczonych u siebie 7,4 mln na 10 tys. uprawnionych i najwyższe na leczonych poza granicami w kraju. Czyli ta migracja u was jest naprawdę bardzo duża. I to jest tak,

że tu pokazuję właśnie tę migrację, to jest ta tabelka. Widzicie Państwo jak mówiłem, jak to wygląda w poprzednich latach, już nie chcę się powtarzać. Ja nie będę państwu prezentował, jak to wygląda gdzie indziej, w innych świadczeniach, bo to by zajęło dużo czasu. Pokażę tylko Państwu tam, gdzie jesteście najlepsi, proszę w tych świadczeniach nikt was nie przebija. Wydajecie najwięcej w Polsce na leczenie psychiatryczne, to 963 tys. Ja nie powiedziałem, że największe potrzeby, ale tu także migracja jest spora, bo różnica między słupkami jest duża. Proszę nie wyciągać z tego zbyt daleko idących wniosków.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Prosimy Pana, żeby zmierzać już do końca.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych Marek Wójcik: Tak już przyspieszam. Przepraszam Panie Przewodniczący, już przyspieszam. Pieniądze szczęście jednak dają, drodzy Państwo. Jest takie ciekawe badanie, które dotyczyło 91 szpitali w Polsce. One policzyły jaki będą miały wynik po uwzględnieniu amortyzacji, a to jest wasz, samorządowy problem, dlatego że co trzeci z tych szpitali po odliczeniu amortyzacji będzie wykazywał stratę. Natomiast te dwie linie, to jest trzeci raz dowód na to, że będziemy mieli coraz większą przyszłą polaryzację. To jest informacja o tym, że te szpitale, te 5% najbogatszych będą miały zwyczaj nakładów. Te 5% najsłabszych będą miały zdecydowanie w dół. Mówię tu już w ogromnym skrócie, bo to jest kolejny dowód na to, że będziemy mieli kłopoty. Dodatkowe środki, ustawa zwiększać ma nakłady na ochronę zdrowia do 6%, ale proszę zwrócić uwagę kiedy. Tu jest stara ustawa, ile procent PKB ma być, a tu jest nowa. Tak naprawdę nie ma żadnej różnicy do 2020 roku, dopiero od 2021 ma być przyrost do tych 6%. Tu już nie chcę mówić o nominalnym wzroście, bo to zostawiam, przejdę tylko do najważniejszej rzeczy. Proszę Państwa, nakłady na szpitale w ostatnich latach, 3,8% w 2017, najniższe chyba w kraju. Tutaj z kolei rok później najwyższe i teraz na 2019 znów najniższe, huśtawka nastrojów nieprawdopodobna. Ale wy z tortu nakładów dostajecie mniej. Sześć województw w 2019 roku dostaje więcej, bo mają wskaźniki algorytmu wyższe, 10 mniej, wy jesteście tutaj. Na 2019 rok zaplanowano na dzień dobry aż 49% na szpitale, to o wiele więcej niż pierwotne plany były, bo pierwotne plany były 44 i 45%, czyli tu zapowiada się więcej dla szpitali. Niektóre rzeczy ominę tak, bo tu nie chcę o tym mówić. Na pewno będziemy mieli problem z personelem, ale tu lubuski akcent. Mają być nowe standardy zatrudnienia pielęgniarek. Resort zdrowia twierdzi, i to było dla mnie największe zaskoczenie, że przy tej okazji, drodzy Państwo, mamy pielęgniarek za dużo. Mamy w Polsce według Ministerstwa Zdrowia po wprowadzeniu podwyższonych standardów za dużo pielęgniarek. Trzeba będzie je przenosić

do innych województw, a województwo lubuskie jest szczególne, jeżeli chodzi o tę sytuację, ponieważ u was te zmiany będą największe. Różnica natomiast między tym co mówią zarządzający a Ministerstwo Zdrowia jest ogromna. I zresztą dziwię się, że pielęgniarki chcą podwyższonych standardów, które spowodują, że będzie ich mniej. To w ogóle ciekawa informacja. Drodzy Państwo, szykuje się na przyszły rok 5,1 mld więcej ze składki zdrowotnej, natomiast tylko dwie pozycje: podwyższone nakłady na płace oraz wzrost nakładów na rehabilitację osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym pochłoną cały wzrost tej składki zdrowotnej. Drodzy Państwo, nie ma recepty na to jak nie dopłacać do systemu. Ja nie będę Państwa pouczał, bo nie taka jest moja rola, Państwo mądrze zarządzacie. Pozwolę sobie natomiast zaproponować tylko na koniec kilka takich elementów, które moim zdaniem powinno być przesłaniem dla Państwa. Po pierwsze, stwórzcie Państwo długookresową strategię polityki zdrowotnej, odważną, bez żadnych obciążeń, to kluczowe. Nie jest dobrze jak planujemy życie dostosowując się do tego, co widzimy dzisiaj. Warto marzyć. Ograniczajcie Państwo ryzyka, chociaż u was i tak jest sytuacja w tej sprawie dosyć dobra, restrukturyzujcie swoje szpitale otwierając, preferując restrukturyzację rynkową w kierunku usług oczekiwanych za chwilę ze względu na zmiany demograficzne. Nie kupujcie świadczeń zdrowotnych, i jestem łajdak, że to mówię, ale mówię. Ma samorząd prawo kupować świadczenia usług zdrowotnych, ale nie dostaje ani złotówki na świadczenia. W związku z tym z jakiej racji ma wyręczać kogokolwiek przy kupowaniu świadczeń. Pomijam to w jaki sposób byście to zrobili i ile razy byście złamali konstytucję przy tej okazji, ale twierdzą, że nie powinniśmy kupować. To publiczny system ochrony zdrowia powinien gwarantować niezbędne środki. Prośba o większy monitoring jeszcze i współpracę z kierującymi podmiotami i z Narodowym Funduszem Zdrowia. Ja się cieszę, że Pan Dyrektor tutaj opowiada o tym, że spotyka się z dyrektorami, mam nadzieję, że też z samorządowcami. Bowiemy są województwa, w których jak dyrektor przyjeżdża ze starostą, prezydentem to prezydenta wypraszają. W związku z tym też prośba, współpracujcie z podmiotami tworzącymi. Otwarcie na partnerstwa publiczno-prywatne, moim zdaniem to jest przyszłość. I a propos inwestycji uważam, że dzisiaj trzeba sobie powiedzieć wprost, nie wolno żadnej inwestycji realizować tylko za swoje pieniądze. Trudno, jak nie udaję się tam pozyskać z zewnątrz pieniędzy na naszą inwestycję, to jej nie róbmy, bo nie starczy na inne, ważne potrzeby. Odważna współpraca z innymi samorządami. Niestety nie mamy w tej sprawie dużo dobrych praktyk. Moim zdaniem wam będzie łatwiej. W małych, mniejszych populacyjnie województwach łatwiej będzie o współpracę z samorządami miejskimi i powiatowymi z samorządem województwa niż w tych dużych. I starajmy się gdzie się da wywierać presję na to, żeby zwiększyć nakłady na system ochrony zdrowia, bo ten rok 2019 będzie nieprawdopodobnie trudny. Ja niezależnie od Pana Prezesa Jacyny wyliczyłem, że w tym roku brakuje nam 3 mld, żeby w miarę przetrwać. Nie wiem czy znajdzie się

dodatkowy pieniądź z budżetu państwa, natomiast jeśli nie, to zobowiązania podskoczą bardzo w górę. Będziemy mieli nieprawdopodobny kłopot w podmiotach leczniczych. Bardzo dziękuję, przepraszam Panie Przewodniczący, że być może przedłużyłem, natomiast starałem się jak najkrócej. Jestem do dyspozycji jak będą jakieś pytania.

Przedstawiona prezentacja stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, ponieważ Pan Dyrektor Bromber uprzedzał mnie o tym, że ma bardzo ważną dzisiaj naradę i będzie musiał pewnie niedługo opuścić nasze obrady, ale tak czy inaczej bardzo proszę o zgłaszanie się. Pani Marszałek jako pierwsza chciała zabrać głos. Ja prosiłbym obu panów, by jeśli jest to możliwe, żeby te informacje można było zawrzeć na naszej stronie Sejmiku Województwa Lubuskiego. Z góry za to bardzo dziękuję. Pani Marszałek jako pierwsza zabiera głos. Proszę o następne zgłoszenia.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję za bardzo merytoryczne wystąpienia. Może nie dla wszystkich tak interesujące, ale dla mnie owszem bardzo. Wypływają z nich konkretne wnioski, takie konkluzje. Pozwolę sobie na zadanie jednak pytań, ale też takie króciutkie podsumowanie. Proszę Państwa, na pewno dobra informacja, którą dostaliśmy od dyrektora funduszu jest taka, że mamy duży wzrost nakładów na leczenie, na ochronę zdrowia. W naszym regionie jeszcze w 2016 było to niewiele ponad 1,7 mld i tak naprawdę nie wiedziałam dokładnie, że jest aż tak duży wzrost, bo ponad 2 mld. Taki jest plan w 2018 roku. Mówię o tym, wyraźnie podkreślając, ponieważ walczymy o zwiększenie kontraktów, zwłaszcza walczymy o zakontraktowanie nowych urządzeń. Bo poszło tak naprawdę o PET, o tomograf w Torzymiu, rezonans w Świebodzinie. Bo jak mamy zwiększyć liczbę leczonych, liczbę procedur i zmniejszyć migrację, skoro nie możemy zdobyć kontraktów na dodatkowe świadczenia lecznicze. A ja bardzo się cieszę bo widzę, że mamy dużo więcej pieniędzy w regionie, jest dużo większy plan finansowy, bo jest to ponad 2 mld. Informacja dobra też z tych prezentacji jest dla nas taka, proszę Państwa, że w regionie lubuskim świetnie sobie poradziliśmy z długami. I to jest nasza ciężka, mordercza praca. Nie wiem po co tak naprawdę. To już dalej powiem. Ponieważ z ostatniego miejsca, regionu najbardziej zadłużonego w Polsce, w ciągu tych 10 lat jesteśmy liderem, jesteśmy najmniej zadłużonym regionem. Bardzo się z tego cieszymy, ale ten monitoring, ta dyscyplina finansów naszych jednostek doprowadziła też do tego, niestety, że nie ma nadwykonań i nie zwiększamy kontraktów w naszych jednostkach. Czyli chyba warto być beztróskim,

niezdyscyplinowanym, trochę poszaleć i ryzykować. Niestety taki smutny wniosek z tego się wyłania. Skoro porównując wykonania za I półrocze ze wszystkimi innymi województwami wypadamy blado. Ale to właśnie dlatego, co wcześniej powiedziałam, żeby już krótko i nie powtarzać. 45% zakontraktowanego planu rocznego ma lubuskie, najmniej w Polsce. Widzieliśmy na tym slajdzie, że Małopolska ma 54, mazowieckie 53 %, być może też dlatego, że mają po kilka klinik, gdzie świadczenia, procedury medyczne są zupełnie inaczej tam liczone. I już kończąc, spowodowało to wydłużanie kolejek, bo tak naprawdę ryczały nie spowodowały wzrostu świadczeń i planów finansowych w naszych jednostkach. Ale dlaczego tak się dzieje, że w przeliczeniu na jednego mieszkańca mamy najniższe nakłady na pacjenta w Polsce, ale za to mamy największą migrację. Więc nasuwa się wniosek bardzo prosty, musimy kontraktować dodatkowe świadczenia, żeby mieszkańcy się mogli u nas leczyć, Panie Dyrektorze, w naszym regionie. My podnosimy z kolan tą lubuską ochronę zdrowia, ale bez kontraktów, bez zwiększania tych kontraktów nie jesteśmy w stanie zatrzymać migracji. Bo ludzi i tak muszą zrobić sobie badanie PET-em i wyjadą do Wrocławia, wyjadą do Szczecina, czy też do Poznania. Czyli wniosek jest jeden, koniecznie zatrzymać te 100 mln, które wypływa poza region w ramach płacenia za migrację, bo my już jesteśmy w stanie te świadczenia naprawdę u nas wykonywać. Bardzo skutecznie i konkretnie promujemy nasze jednostki. Ja jestem w tej chwili chyba po Piknikach Zdrowia w każdym powiecie, przez całe wakacje nie urlopowалаm, ale naprawdę promowaliśmy nasze szpitale. Byliśmy wszędzie w każdym powiecie, również nasze projekty profilaktyczne. Więc jest wielka prośba, wykorzystując te wszystkie dane chcemy lepiej pracować. W naszych szpitalach pokazaliśmy, że naprawdę potrafimy lepiej pracować. Ale chcemy zatrzymać tą migrację i te 100 mln, zwiększyć nakłady na pacjenta, dlatego bardzo prosimy o dodatkowe kontrakty. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Ja mam pytanie do Pana Dyrektora Piotra Brombera, które dotyczy właśnie kontraktacji PET w szpitalu gorzowskim. Korzystając z Pana obecności, korzystając też z tego, że właśnie Sejmik Województwa Lubuskiego przeznaczył ponad 3 mln zł na ten sprzęt, jakby mógł Pan z pierwszej ręki udzielić nam odpowiedzi, na jakim etapie jest konkurs? Dlatego, że te doniesienia, oczywiście które są w mediach, to jest jedno, ale tak jak mówię skoro dzisiaj Pan jest z nami, by Pan mógł przedstawić jaki jest stan tej sprawy. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pan Radny Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Ja też rozpocząłbym od pytania do Pana Dyrektora. Bardzo merytoryczne w ogóle wystąpienie jedno i drugie, ale brakowało tutaj kwestii związanej z wynagrodzeniami w służbie zdrowia. Myślę, że z przyjemnością byśmy usłyszeli jak się zmienia struktura wynagrodzeń, szczególnie w porównaniu do różnych grup zawodów medycznych, lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych itd. Tak więc prosiłbym jakby o uzupełnienie wypowiedzi o tą kwestie. Kolejna sprawa, Pan Marek Wójcik w prezentacji, w którymś momencie na slajdzie było napisane: matematyka logika, mniej więcej, i zacząłbym od tego. Jeżeli mamy porównywalną liczbę pacjentów na przestrzeni ostatnich lat, jeżeli świadczeń mamy mniej w porównaniu do sytuacji sprzed 2,3 lat, a z kontraktu z Narodowego Funduszu Zdrowia dostajemy więcej i to dużo więcej środków, to pytanie: gdzie są te pieniądze? Gdzie są te pieniądze? I myślę Pani Marszałek, że trzeba byłoby zrobić dokładną analizę tego, na ile te koszty nie są generowane przez koszty własne jednostek, szpitali. To jest taki postulat i prośba. Kolejna sprawa, Pani Marszałek, Pani zechciała powiedzieć, to jest niewątpliwie jest sukces, że wprowadziliśmy bardzo rygorystyczną dyscyplinę finansową. Przyjęliśmy taki, moi Państwo, model – liberalny model spojrzenia na służbę zdrowia. To jest skrajna dyscyplina. Dzisiaj Pani mówi, że dostajemy z NFZ-tu najmniej w I półroczu tych pieniędzy 45%, ale Pan Wójcik zechciał za chwilę dodać, że nawet te pieniądze, które dostajemy, wykorzystaliśmy je najslabiej w kraju, bo zaledwie 21% - najslabiej w kraju. Czyli dostajemy pieniądze, nie umiemy tych pieniędzy zagospodarować, boimy się zadłużania, boimy się nadwykonań i w efekcie mamy sytuację taką, że duża część naszych lubuskich pacjentów nie dostaje w terminie świadczeń przez nasze szpitale, a być może, a nawet to jest zapewne do udowodnienia, część z nich przez to decyduje się na emigrację i tracimy te grube miliony. Czy przez przypadek, Pani Marszałek, idąc w kierunku pryncypiów, czyli nie zadłużamy szpitali lubuskich, nie poszliśmy o ten krok dalej po prostu. Czyli to takie pryncypialne podejście, proszę pamiętać, że szpital, tu będziemy się różnić, szpital oczywiście jest jednostką budżetową, jest miejscem pracy itd., ale jest przede wszystkim...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przepraszam, przede wszystkim szpitale są spółkami, nie są jednostkami budżetowymi.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dobrze, są spółkami, teraz przekształciliśmy oba. Czy przez przypadek nie poszliśmy zbyt daleko w tej dyscyplinie finansowej?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Barbara Kucharska.

Radna Województwa Lubuskiego Barbara Kucharska: Ja mam pytanie do Pana Dyrektora w związku z przedstawioną realizacją planu finansowego na 2018 rok, chodzi mi o tą podwyżkę 2%, chyba w II półroczu na dodatkowe środki dla pielęgniarek, dla ratowników medycznych, na wzrost wynagrodzeń lekarzy. Nie wiem na ile to wpłynie na dobro pacjenta, bo praktycznie pacjent chyba nie będzie miał zwiększonego dostępu do świadczeń zdrowotnych, ale interesuje mnie ta ostatnia pozycja: wprowadzenie nielimitowanych świadczeń w zakresie rehabilitacji dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Czy dotyczy to również osób starszych ze znacznym stopniem, czy tylko dzieci i czy zwiększy się w związku z tym ilość podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne? Czy nie spowoduje to znowu wydłużenia kolejek, jeżeli nie zwiększymy ilości podmiotów, wydłużeniem oczekiwania na rehabilitację. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Pani Radna Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Ja mam też podobne pytanie do koleżanki. Chciałam zapytać Pana Dyrektora, dlaczego okres oczekiwania na rehabilitację dzienną w powiecie krośnieńskim wynosi ponad rok? Sprawdziłam na stronach internetowych pracowni fizjoterapii NFZ-tu i wolne terminy świadczeń, niestety i tu się czeka. W Gubinie są 3 zakłady, w Gubinie okres oczekiwania wynosi 455 dni, w jednym zakładzie, w drugim 378, w Krośnie aż 547 dni. Dla porównania: Żagań 3 placówki i czeka się 76 dni, 14, 12 dni, Żary 115, 95 dni, Sulechów 182 i 112 dni. A przecież choroba nie może czekać, bo w skutek zaniechań stan chorego może ulec pogorszeniu. I tutaj, wszystko wynika z czego? Z małej liczby punktów przyznanych przez NFZ dla tych zakładów rehabilitacji. Dlaczego nasz powiat ma tak niską kontraktację, skoro jest tak wysokie zapotrzebowanie i mamy najdłuższe kolejki spośród wszystkich powiatów w naszym województwie? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jako ostatni, tylko chciałem dwie takie uwagi zawrzeć i prosząc Panów do odniesienia, w pierwszej kolejności Pana Dyrektora Brombera, w drugiej Pana Marka Wójcika. Z tych materiałów wynika zadanie dla województwa lubuskiego, do dosyć istotnej zmiany kategorii naszych jednostek ochrony zdrowia. To oczywiście jest o tyle trudne, że wciąż nie ma jednego gospodarza ochrony zdrowia

w województwie. Tym dużym gospodarzem jest Minister i wydaje mi się, że następną kadencję musimy się zastanowić jak wspólnie z Wojewodą ten problem podjąć, przy udziale ważnych ludzi, których tutaj dzisiaj nie ma, czyli starostów wszystkich województw, bo odpowiadamy za jedną część. Ale to jest zadanie, które widać stoi przed nami jeśli mamy podolać tym wyzwaniom, o których Pan powiedział. Oczywiście jeżeli chodzi o to dzielenie, w cudzysłowie, biedy polskiej, bo są to zwiększone nakłady na ochronę zdrowia w stosunku do lat poprzednich, to chciałbym obu panów prosić, nie teraz, ale by zostały podjęte takie działania, bo ja w 2007 roku w debacie poselskiej z Panem Ministrem Religii podjąłem ten problem, zresztą Pan Minister przyznał rację, że rzeczywiście w Polsce musimy do systemu włączyć realnie większe pieniądze, zwłaszcza te, które my Polacy w ogromnej ilości wydajemy z własnej kieszeni, poza systemem. I chyba warto by zbadać na ile Polacy w stosunku do innych nacji w Europie wydają swoich własnych pieniędzy więcej. A myślę, że kiedy porównujemy się z Niemcami, a ja widzę to, to znacznie więcej własnych pieniędzy my przeznaczamy z prywatnej kieszeni niż Niemcy. W Niemczech jest to wszystko w systemie tych wielu choćby kas chorych. I tutaj warto by były prowadzone te badania, byłoby to policzone, bo rzeczywiście bardzo często nie czekając na to, nie tylko na tego słynnego stomatologa, bo niewielu chodzi z nas do stomatologa na podstawie kontraktu, tylko prywatnie prawie wszyscy chodzimy, ale na różne inne zbiegi decydujemy się prywatnie. W związku z tym, że rzeczywiście czas oczekiwania na określony zabieg nie jest możliwy. I tutaj zwłaszcza Związek Miast Polskich, ale też NFZ powinien dokładnie zbadać to, aby pokazać problem i w ten sposób uzasadnić, że włączanie dodatkowych środków do systemu to nie jest fanaberia, to nie jest pomaganie bogatym, tylko często biedniejsi kierują większe środki na swoje własne świadczenia zdrowotne, niż ci bogatsi. Jeszcze Pan Przewodniczący Surmacz chciał zabrać głos, to bardzo proszę. I za chwilę poproszę w tej kolejności Pana Piotra Brombera i Pana Marka Wójcika o odpowiedzi na zgłoszone wnioski.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, Szanowni Państwo. Ja się bardzo cieszę, że Pani Marszałek odkryła w pewnym sensie, że nakłady na służbę zdrowia w naszym województwie wzrastają, i to tak znacząco. I że możemy o tym spokojnie, merytorycznie rozmawiać, bez tych emocjonalnych, publicznych wystąpień, takich nacechowanych czasem obecnym, czy wręcz dyktowanym obecnym czasem. Ja powiem o swoich spostrzeżeniach, to o czym nawet tak na marginesie tu dyskretnie Pani wspomniała, o tym że nie warto być prymusem, bo jest się pokazywanym za wzór, ale jednocześnie z tego za wielkiej korzyści się nie odnosi. Ja mam przekonanie, że za ekonomizacją zarządzania, czyli dążeniem do uzyskania efektu ekonomicznego w zarządzaniu placówkami służby zdrowia, za co są

odpowiedzialni kierownicy tych placówek, niestety postąpiło też zjawisko ekonomizacji procedur medycznych. Czyli zjawisko polegające na tym, że na personelu medycznym wyciska się zależność podejmowania decyzji, czy podejmowanie decyzji w procedurach medycznych, od ewentualnego wyniku ekonomicznego. Mówię o tym, bo takie sygnały z tego środowiska docierają i mam przekonanie, nie tylko oparte na poglądzie zewnętrznym, że lekarze, którzy stają wobec dylematu etycznego – ratować stosując wszelkie możliwe procedury i wiedzę medyczną, którą posiadają – są źle oceniani jeśli stosują się do być może droższych aplikowanych procedur, ale nie specjalnie mile widzianych przez kierowników zarządzających. I w takiej sytuacji, jak mają dylemat etyczny, to długo w takiej jednostce nie pracują, bo nie mają ochoty ponosić odpowiedzialności za błędy, które w efekcie muszą przyjść, prędzej czy później. Zła sława o jednostce zdrowia. Proszę Państwa, nie dziwmy się, że migracja w naszym województwie utrzymuje się na ciągle bardzo wysokim poziomie. Z jednej strony, o czym Pan Marek Wójcik wspominał, ma to też swoje uzasadnienie strukturalne, dlatego że mamy tych jednostek niżej zaszeregowanych więcej. W związku z tym jest taka tendencja, czy taka skłonność pacjentów leczących się w tych placówkach służby zdrowia do odejścia ku najbliższymi dużymi ośrodkami, na przykład klinicznym, gdzie pewność wysokiej jakości usługi medycznej jest większa. Ale też w naszym województwie nie za bardzo jest odniesienie do tych lepiej sytuowanych szpitali, lepiej prowadzonych, w miastach wojewódzkich. Czyli jest jakieś przekonanie w społeczeństwie, że lepiej jest pojechać do Szczecina, Poznania, tam się uzyska na wyższym poziomie usługę medyczną, niż w pozornie wydawałoby się, przynajmniej z naszego punktu widzenia, placówkach służby zdrowia, u których powinniśmy taką na wysokim poziomie usługę otrzymać. Stąd właśnie uważam, że zła sława, o której można się przekonać czytając fora internetowe po incydentalnych, mam nadzieję, zdarzeniach tragicznych, które się dzieją, a które są nagłaśniane, pokazuje, że coraz częściej publiczność w naszym kraju nie krępuje się wyrażać jednoznacznych stanowisk w tej sprawie i te głoszone opinie nie za bardzo znajdują odpór w stanowiskach kierowników służby zdrowia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę o zabranie głosu Pana Dyrektora Narodowego Funduszu Zdrowia w Zielonej Górze Pana Piotra Brombera, a następnie Pana Marka Wójcika i zakończymy tą debatę.

Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Piotr Bromber: Pani Marszałek, Panie Przewodniczący, Panie i Panowie. Najpierw odniosę się zapytań, później pozwolę sobie na jakieś ad vocem jeżeli chodzi o prezentację, która została wygłoszona po moim wystąpieniu. Ja daleki jestem od tego, by ujmować Zarządowi Województwa też i dobrych działań w zakresie ochrony zdrowia, nie we

wszystkim się różni. Ale też pamiętajmy o jednym, że ochrona zdrowia w tym województwie to też nie tylko szpitale, dla których podmiotem tworzącym jest Zarząd Województwa, ale też szpitale powiatowe. Szpital w Nowej Soli mamy, gdzie podmiotem tworzącym jest Zarząd Powiatu, mamy szpital 105, dla którego podmiotem tworzącym jest Ministerstwo Obrony Narodowej, mamy kilkanaście szpitali powiatowych, których zarządy powiatów też podejmowały wiele działań, które wpisują się w taki stan tej ochrony zdrowia w tej chwili jaki mamy. Także tutaj daleki jestem od przypisywania wszystkim sobie sukcesów, ale też może, bo sukces wielu ma ojców, a porażki mniej. Na kanwie pytania Pani Radnej Synowiec odnośnie PET-a, Pani Mecenasa, Pani na pewno czuje respekt przed pewnymi procedurami, przed tym, że żyjemy w świecie sformalizowanym, mówię o tym świecie, w którym ja funkcjonuję, czyli w tej przestrzeni publicznej. Są pewne procedury, których moim zadaniem jest przestrzegać. Decyzje, które są podejmowane, podejmujemy na gruncie przepisów prawnych. To wszystko jest uzasadnione i znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji z tego postępowania. Poprzednie postępowanie zostało unieważnione. Jest ogłoszone nowe postępowanie i do czasu zakończenia tego postępowania byłoby niestosowne gdybym coś więcej powiedział. Ale w każdym bądź razie jest nowe postępowanie, jest w trakcie to postępowanie.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: A czy czas przewidziany, ja wiem, że tu obowiązują procedury, natomiast co możemy powiedzieć lubuszanom, co możemy powiedzieć gorzowianom jeżeli chodzi o ewentualny czas rozstrzygnięcia takiego konkursu. Ja wiem, że Pan Dyrektor może o tym wiedzieć, ja też, tylko co możemy przekazać naszym mieszkańcom.

Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Piotr Bromber: Procedura trwa, czas składania ofert jest dwa tygodnie od daty ogłoszenia. Zakładam, że strony zainteresowane mają już taką wiedzę. Mogę tylko powiedzieć, że bez względu na rozstrzygnięcie – kto wygra te postępowanie, to te świadczenia w tym zakresie będą zabezpieczone w naszym województwie. Odnosząc się jeszcze na kanwie tutaj tego PET-a, wypowiedzi Pani Marszałek odnośnie nowego sprzętu, bo pamiętajmy tylko o jednym, że w przypadku świadczeń tzw. kosztochłonnych, czyli rezonans, tomograf nowe urządzenia nie robią różnicy tak istotnej, gdyż tutaj problem jest przede wszystkim z lekarzami. Szpitale wojewódzkie, szpital uniwersytecki, gdyby mały większy potencjał kadrowy, to też nie byłoby problemu ze zwiększeniem dostępności w tym zakresie. Tym bardziej, że my płacimy za nadwykonania, jeżeli chodzi o rezonans, o tomograf. To jest taki, moim zdaniem, dobry przykład na to, by skonfrontować to z innym problemem, o którym ja też często mówię, jakim są braki personelu. I to jest jak gdyby, moim zdaniem, istotna kwestia. Co do kwestii wynagrodzeń, bo tutaj Pan Radny Kościak podjął kwestię

wynagrodzeń. Pozwoliłem sobie w ostatnim czasie na jedną z wypowiedzi publicznych, w których oceniłem iż ta licytacja na wynagrodzenia, która ma miejsce w tej chwili pomiędzy szpitalami, jest złym rozwiązaniem, wręcz powiedziałbym, że jest niebezpieczna. Ja też rozmawiałem z dyrektorami tych dużych szpitali, a za duże szpitale uznaję szpital wojewódzki w Gorzowie, szpital uniwersytecki w Zielonej Górze, szpital w Nowej Soli, szpital 105. Często otrzymuję takie informacje, że lekarze wolą dyżurować na przykład w szpitalach powiatowych, gdzie jest mniej przypadków, przypadki są mniej skomplikowane, nawet przy takich samych zarobkach. To jest oczywiście wybór tych lekarzy, ale pamiętajmy o jednym, zwracam uwagę przy tym dyskursie, że to licytowanie się wynagrodzeniami jest niebezpieczne. Aczkolwiek kwestia liczby tych lekarzy, to też jest kwestia, którą możemy zniwelować w perspektywie pewnie kilku lat. I tutaj na pewno dobrym rozwiązaniem jest wydział lekarski, dobrym rozwiązaniem są te stypendia dla młodych lekarzy. A to też w kontekście wystąpienia Pana Marka Wójcika, gdzie ja od kilku miesięcy mówię, że my powinniśmy wspierać oddziały internistyczne i ta argumentacja nie wiem czy się przebija. W każdym razie taka narracja z mojej strony jest, bo właśnie te oddziały internistyczne będą najbardziej oblegane w perspektywie kilkunastu lat. A internistów jest bardzo mało. Bardzo trudno zachęcić lekarzy, młodych lekarzy, absolwentów do specjalizacji w zakresie lekarza internisty, medycyny rodzinnej. My musimy jak gdyby podjąć to wyzwanie. Pamiętajmy, że my mówimy też o specjalistycznym sprzęcie, ale w naszym województwie mamy coraz większy problem z dostępem do podstawowej opieki zdrowotnej, dlatego że po prostu brakuje lekarzy. Brakuje lekarzy, ale też brakuje chętnych do podjęcia tej specjalizacji w tym zakresie. Jeżeli chodzi o kwestie rehabilitacji. To nowe rozwiązanie ono nie różnicuje czy to jest osoba starsza, czy młoda, to po prostu trzeba mieć znaczny stopień niepełnosprawności. Co do dostępności w tym zakresie, do bazy. My spotkaliśmy się ze wszystkimi świadczeniodawcami, którzy realizują świadczenia w zakresie rehabilitacji i powiedzieliśmy sobie, że w tym pierwszym okresie zobaczymy jak ta dostępność się będzie kształtowała w tym zakresie. Czy wprowadzenie tych nowych zapisów w jakikolwiek sposób ograniczy dostępność już w oparciu o tą bazę. I zobaczymy czy obecni świadczeniodawcy są w stanie wykorzystać ten potencjał, który mają bardziej efektywnie. Jeżeli my dojdziemy do wniosku, że ta baza, infrastruktura, a przede wszystkim potencjał jest konieczny by zwiększyć, to też nie mówimy nie, jeżeli chodzi o nowe postępowania. Odnosząc się do powiatu krośnieńskiego, do dostępności do rehabilitacji, chciałbym podkreślić tutaj, że my na przestrzeni ostatnich kilkunastu miesięcy naprawdę robimy sporo, żeby w ogóle reaktywować ochronę zdrowia w powiecie krośnieńskim. I te działania jak gdyby się w to wpisują. Od kilkunastu miesięcy próbujemy, w sumie to już będzie przeszło rok czasu, reaktywować na przykład oddział internistyczny w Krośnie. Bardzo nam na tym zależy. Podejmujemy działania, ogłaszamy konkursy. One się nie kończą tylko

dlatego, że nie ma oferty. Aczkolwiek my też rozumiemy, bo to są czynniki zobiektywizowane, tu nie ma mowy o przypisywaniu komuś złej woli. Wręcz te relacje z Zarządem Powiatu są też merytoryczne i staramy się być w ciągłym kontakcie, i też w oparciu o ten dyskurs korygować ten dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej na terenie tego powiatu. Odnosząc się jeszcze tylko do takiej kwestii systemowych, bo przyznam się ja przyjąłem zaproszenie na dyskurs, na rozmowę o ryczałcie. Tutaj ta prezentacja, która była po mnie wygłoszona, ona wyszła szerzej, bo tak de facto była rozumieniem autorska koncepcja spojrzenia na system ochrony zdrowia w Polsce. Zwróciłem uwagę tylko na kilka wątków, które chciałbym tutaj poruszyć. Z jednej strony mówimy o tym, że jednostki, podmioty lecznicze w województwie lubuskim są najmniej zadłużone, że mają najmniej zobowiązań wymagalnych. To jest właśnie takie kryterium, że mają najmniej zobowiązań wymagalnych, a z drugiej strony był slajd, że najmniej skorzystały z tej ostatniej dotacji. Ale pamiętajmy o tym, że my na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat, jako jeden z nielicznych oddziałów, regulowaliśmy nadwykonania. I to w dużym stopniu poprawiało sytuację finansową tych podmiotów, także to jest bardzo istotne. Co do tych kolejek w endoprotezach i zaćmach, że one nie drgnęły. To też jest kwestia pewnego podejścia systematycznego, bo my od kilku lat płacimy nadwykonanie, jeżeli chodzi o endoprotezy i zaćmy. Tak samo jak zwiększamy dostępność do świadczeń kosztochłonnych, czyli rezonans, tomograf, kolonoskopia, gastroscopia. I rozkładamy to w perspektywie kilkunastu lat, stąd też porównując to do oddziałów, w których nie ma tej systematyczności to pewnie to wygląda inaczej. Mam nadzieję, że w tym krótkim wystąpieniu udało mi się ustosunkować do wszystkich pytań. Oczywiście tutaj Panowie Przewodniczący Sejmiku też podzielili się takimi systemowymi uwagami, myślę, że to też jest kwestia otwartości na rozmowę. Pewnie prędzej czy później, mam nadzieję, że prędzej będziemy musieli podjąć taki dyskurs. Mamy w naszym województwie 20 podmiotów w sieci, mamy też powiaty, w których dublują się oddziały. To jest kwestia do dyskusji, czy się chcemy z tym zmierzyć, czy też się nie chcemy z tym zmierzyć. Na pewno z mojej strony chciałbym zadeklarować jak najbardziej chęć i aktywny udział w takiej debacie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. I raz jeszcze proszę Pana Dyrektora o to, by tą prezentację dzisiaj wygłoszoną przekazać na stronę Sejmiku Województwa Lubuskiego, z góry dziękuję. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych Marek Wójcik: Panie Przewodniczący, Drodzy Państwo. Bardzo hasłowo w tych wielu kwestiach, które tu się pojawiły. Po pierwsze, ja chcę powiedzieć wyraźnie, godziwe zachowanie jest normą, a nie odwrotnie. Także to,

że Państwo nie zadłużaliście się na siłę, nie szukaliście jakiś zgniłych kompromisów jest dobrym, a nie złym rozwiązaniem. Tak powinno być. Więc walczmy o to, żeby logika i normalność towarzyszyła nam na co dzień. Następna sprawa, niepełnosprawni. Zgodnie z ustawą od 1 lipca tego roku, o czym warto mówić, osoby niepełnosprawne o stopniu znaczącym nie mają limitów świadczeń, co nie oznacza wcale, że mogą mieć wszystko, dlatego że zlikwidowano limit. To znaczy ja mogę mieć pampersów ile chcę, mogę co miesiąc występować o wózek inwalidzki, natomiast są limity finansowe. Czyli to, że ja mam to uprawnienie to nie oznacza, że tych świadczeń będę miał w nieskończoność. Teoretycznie rzecz biorąc ta osoba, a jest ich według różnych źródeł: jednych 800 tys., drugich 900 tys. w Polsce, mają prawo nie mieć najmniejszej kolejki, mają prawo nie mieć dziesięciu zabiegów rehabilitacyjnych, tak jak klasycznie w tej chwili się przychodziło i lekarz ordynował, mogą mieć i czterdzieści. Nie ma żadnych przeszkód, to lekarz decyduje. To drodzy Państwo oznacza, że my w przyszłym roku wydamy tylko na to świadczenie, na rehabilitację oraz dostęp do sprzętu 1,5 mld zł więcej i nie wytykam tego nikomu. Wręcz odwrotnie, to bardzo dobrze, że tym ludziom pomagamy, ale trzeba o tym uczciwie mówić. I trzeba też uczciwie powiedzieć, coś co powiem Państwu patrząc w oczy, bo ja jestem zwolennikiem mówienia prawdy nawet jeżeli ona jest gorzka. Wprowadzenie tego rozwiązania, wprowadziło trzecią kolejkę i wydłużyło kolejkę do rehabilitacji dla osób, które czekają w trybie pilnym i nie pilnym, planowanym. To trzeba powiedzieć wyraźnie. Różnie to bywa w różnych miejscach, oddziały dostały dodatkowe pieniądze na aneksowanie świadczeniodawców, którzy już mieli umowy, niektóre oddziały robiły dodatkowe konkursy. Poczekamy jak to będzie dalej wyglądało, natomiast zderzamy się z dużym oczekiwaniem. Nie koniecznie mamy jasno sprecyzowane co komu wolno, ja pamiętam w nocy o wpół do drugiej skończyli w Sejmie dyskusję na ten temat. Ja Pana Prezesa Jacynę zapytałem, skąd będą na to pieniądze i posłuchajcie Państwo w Internecie, powiedział, że pieniądze się na pewno na to znajdą. W tym roku ponad 700 mln, na półrocze, w przyszłym 1,5 mld. I trzeba się temu przyglądać, ale też trzeba wyjaśniać tym, którzy jeszcze o tym nie wiedzą, że mogą z tego przywileju skorzystać. I trzeba znaleźć sposób na to, żeby osoby inne niż osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym miały szanse na świadczenie. Co do składki tutaj, Panie Przewodniczący. My mamy już w Polsce składkę o 0,76 wyższą niż oficjalnie, ponieważ środki z budżetu państwa, który dokładamy do funduszu na ratownictwo medyczne, na leki etc., to są środki z naszych podatków. Także de facto trzeba mówić wyraźnie, oficjalnie nie ma wzrostu składki, ale te środki nie biorą się z księżyca. W związku z tym my dzisiaj na system wydajemy już niemal 10% naszych dochodów. Zła sława. Ja bardzo cieszę się, Pani Marszałek powiedziała o tym, że jeździliście latem i te programy zdrowotne promowaliście. To jest kwestia budowy świadomości. Wojciech Młynarski śpiewał – żeby zmienić świadomość Polaków trzeba trzy pokolenia, ale drodzy Państwo, wielu ludzi nie

wie co ma za plotem. Dlatego trzeba im pokazywać, że my mamy też fajne, dobre rzeczy i nie wstydzić się tego robić własnymi rękami. Opowiem przykład. Wiedźcie, proszę Państwa, do szpitala w nocy i zobaczcie co się dzieje na SOR-ze. Tabuny ludzi czekają po kilkanaście godzin, a równocześnie piętro wyżej na nocnej i świątecznej nie ma nikogo. A jak się mówi pacjentom, co ma pani za problem, dlaczego pani tu jest na SOR-ze? No gardło mnie boli, coś tam jeszcze. Proszę pani niech pani wejdzie piętro wyżej i tam pani udzieli pomocy natychmiast. Nie pójdzie, nie pójdzie. Więc to jest kwestia budowania świadomości. Sprawdźcie Państwo, z życia wzięty przykład. Następna sprawa to jest kwestia wynagrodzeń. My mamy problem w szpitalach, bo na wynagrodzenia pielęgniarek potrzeba dodatkowo 1 mld zł dlatego, że podnosi się płacę zasadniczą pielęgniarek, włączając do tej płacy zasadniczej 1600 zł tzw. „zembalowego”. Ale to 1600 nie wystarczy, bo faktyczne koszty wzrostu wynagrodzenia zasadniczego dla pielęgniarek – w tym roku 1100 i 1200 w przyszłym – są o wiele wyższe niż 1600. I dzisiaj mówi się nam, zarządzającym szpitalami, że my mamy to pokryć. W związku z tym wyraźnie mówimy: nie, my na to pieniędzy nie dostajemy. Podobnie jak na rezydentów. Przecież rozwiązania dotyczące rezydentów, niektórych lekarzy specjalistów dotyczą roku 2020. Potem to już jest nasz problem. Rozwiązania dotyczące rezydentów na przykład nie obejmują dyżurów w taki sposób, jakbyśmy chcieli. To jest nasz problem. Dlatego bardzo wyraźnie trzeba powiedzieć sobie, że powinniśmy dostać adekwatne środki. Pan mówi o tym, że liczba pacjentów taka sama, świadczeń tyle samo, a wydatki większe. Średnia procedura szpitalna między rokiem 2015 a 2017 wzrosła o 150 zł. Jeden drobiazg: tomograf i rezonans, drodzy Państwo, jest dzisiaj diagnostyką podstawową, a kilka lat temu to był zbytek. Dzisiaj klasyka. Dzisiaj to jest oczywiste, że każdy oczekuje, że to badanie będzie zrobione. Czyli stąd się bierze ta różnica. Drodzy Państwo, na starcie kadencji, nie wiem jak wy to możecie zrobić, ale Wy jesteście mądrzy i to uda Wam się na pewno zrobić w 5-letniej kadencji, natychmiast rozpocznijcie rozmowy na temat zmian tej polityki zdrowotnej. Bo wy wiecie lepiej ode mnie, że jeżeli zaplanujecie coś mądrze, przez pierwsze miesiące coś zrobicie razem, współpracując ze wszystkimi, zapraszając do rozmowy wszystkich, to uda wam się w pierwszych dwóch latach wykonać ruchy daleko idące, potem będzie już bardzo ciężko.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czyli złe rzeczy na początku.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych Marek Wójcik: Tak. Dlatego zachęcam do tego, tym bardziej – i teraz powiem znów rzecz, która się może nie spodobać. Drodzy Państwo, z tej waszej strategii wcale nie musi wynikać, że musicie mieć u siebie wszystko.

Kto powiedział, że w województwie lubuskim musi mieć wszystkie świadczenia? Nikt nie powiedział. Ale nawet jak nie będziecie mieli wszystkich świadczeń, to nie musicie mieć ujemnej migracji, bo wystarczy, że wasze perełki – a macie perełki – będziecie traktowali w taki sposób, że otworzycie się na to, żeby mogły one uzyskiwać wyższy kontrakt, świadczyć więcej dobrych usług. Podaję proste rozwiązanie. Ale trzeba się zastanowić czy musicie mieć wszystko u siebie? Może niekoniecznie, może to można załatwić inaczej. To chyba było wszystko do czego chciałem się odnieść. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Bardzo dziękuję, ale jeszcze dwa zgłoszenia są: Pan Sebastian Ciemnoczołowski krótko i Pani Marszałek, również krótko.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ja krótko. Co prawda to, co chcę powiedzieć lub zadać pytanie Panu Dyrektorowi korzystając, że Pan Prezes go puścił, bo to już było wyrażane, ale może troszeczkę bardziej precyzyjnie i wprost. Z tego, co widzimy, rzeczywiście plan finansowy ma być większy. Natomiast pytanie czy uświadamiamy sobie – pewnie prezesi i zarządcy szpitali na pewno sobie to uświadamią – że ten wzrost, on jest, ale on wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń, m.in. pielęgniarki, ratownicy. Pytanie, czy takim wzrostem możemy się pochwalić czy nie, jeżeli chodzi o rzeczywiste świadczenia? To jest pytanie do Pana Dyrektora, czy są takie obliczenia? Bo w praktyce, biorąc pod uwagę inflację, która co prawda jest niewielka, ale trzeba ją brać pod uwagę, może się okazać, że te środki na stricte świadczenia wcale nie rosną. Ale może się mylę, bo to nie zostało może dzisiaj precyzyjnie powiedziane. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Marszałek, Radna Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Proszę Państwa myślę, że tak nie wybrzmiało dzisiaj w tej debacie dosyć ostro, że jednak problemy wynikają głównie z tego, że ryczałty tegoroczne są wyliczone na podstawie wykonania z 2015 roku. A wiemy jak bardzo wzrosły ceny, chociażby masła i nie tylko, chleba, płac i niestety dlatego mamy te problemy. Chyba nie dlatego, że oszczędzamy. Ja myślę, że ta konkluzja ostateczna Marka Wójcika jest bardzo dobra, żeby na początku, już na początku, a my na końcu, żebyśmy w spadku przekazali to, co wypracowaliśmy, takie dobre nasze wnioski dla następnej kadencji w sprawie zmiany kontraktowania świadczeń medycznych. Wiemy co nas boli, wiemy dlaczego jest w systemie źle, a na pewno pomoże nam w tym

parlamentarna Komisja Zdrowia. I kończąc chcę Państwa tylko poinformować i zainteresowanych zaprosić: posiedzenie parlamentarnej Komisji Zdrowia po raz pierwszy w powojennej historii Polski wolnej odbędzie się w Gorzowie Wielkopolskim, w nowym ośrodku radioterapii 9 października. I myślę, że to jest bardzo dobry adresat wypracowanych przez nas wniosków. Jeżeli Państwo będziecie mieli jeszcze jakieś przemyślenia, nie wszyscy przecież zabrali głos w tej debacie, a wiem, że wiedzą dużo, tak jak Pani Przewodnicząca Komisji Zdrowia – Bożena Osińska, więc mamy czas, żeby przygotować i sformułować nasze stanowisko lubuskiego Sejmiku albo Komisji Zdrowia i przedstawić parlamentarnej Komisji Zdrowia 9 października. To jest komisja 60-osobowa mądrych ludzi i myślę, że jest szansa, żeby uzyskać jakiś kompromis i wypracować dobre rozwiązania na przyszłość. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: I mamy nadzieję, że debata komisji będzie przebiegała równie merytorycznie jak obrady dzisiejszego Sejmiku. Czy Pan Dyrektor chciałby jakoś odpowiedzieć Panu Sebastianowi Ciemnoczołowskiemu na to pytanie dodatkowe?

Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Piotr Bromber: Ja tylko potwierdzę, że to jest nominalny wzrost, Panie Radny. Ta kwota jest jednak dosyć istotna i znacząca. Ja tylko też, w kontekście jeszcze wypowiedzi Pani Marszałek, mógłbym powiedzieć, że wszystko jest ok, że tak się najkrócej wyrażę. I pozwólcmy też jak gdyby, żeby ten dyskurs był taki merytoryczny na poziomie właśnie dyrektorów, prezesów szpitali. Ja mam takie doświadczenie, że mimo, że się różnimy, to jednak udaje nam się rozwiązywać wiele problemów i myślę, że czym mniej w ogóle tej nadbudowy, że tak się wyrażę, to tym lepiej właśnie dla tego dyskursu. I za ten dyskurs jeszcze raz serdecznie dziękuję i dziękuję jeszcze raz za zaproszenie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo Państwu za tę debatę. Większość z nas radnych, czy prawie wszyscy jesteśmy pacjentami więc nasze głosy to są głosy pacjentów. Ja bardzo dziękuję. Przechodzimy do punktu 4.

Punkt 4

Wnioski i interpelacje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Zapytam czy może jest taka wola, by dzisiaj nie wygłaszać interpelacji, tylko złożyć na piśmie, ale jeśli ktoś bardzo chce

wygłosić swoje interpelacje, to bardzo proszę, ale bym sugerował ze względu na czas i dużo punktów merytorycznych, by jednak możliwie jeśli nawet one będą zgłaszane, to żeby były zgłaszane bardzo skrótowo, a treść zawarta w już złożonej na piśmie. Chciałbym, by po tym punkcie ogłosić przerwę i to też będzie zachęta do tego, że jeżeli szybciej skończymy ten punkt, to szybciej będzie przerwa. Ja chcę tylko poinformować, że na sali obecnych jest 28 albo 29 radnych, bo Pan Radny Mejza wciąż rejestruje najlepsze listy do Sejmiku ze swojego ugrupowania i stąd jego nieobecność, ale trzymamy kciuki za powodzenie, bo w Sejmiku powinni być zawsze najlepsi, czego Państwo jesteście tego najlepszym przykładem. Kto z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie czy też zgadzać się na to, by przekazać te interpelacje na piśmie? Szanowni Państwo, są zgłoszenia. Jest kolejność więc Pan Marek Surmacz, Pani Anna Chinalska, Pan Edward Fedko i Pani Grażyna Dereń i Pan Wacław Maciuszonek chcą jednak zgłosić, ale bardzo proszę, żeby to było stosunkowo skrótowo, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Przewodniczący, pierwsza interpelacja dotyczy dużej awaryjności szynobusów i zakupu nowych pojazdów do kolejowych połączeń transgranicznych. Na lipcowych posiedzeniach komisji poinformowano, że Zarząd Województwa przesunął o 2 lata zakup pojazdów kolejowych dwusystemowych czyli takich, które obsługują, mają homologację polsko-niemiecką, obsługują połączenia transgraniczne, w tym szczególnie oczekiwane Drezdenko-Gorzów, Kostrzyn-Berlin. Proszę o informację szczegółową na temat tego, co się dzieje w tej sprawie. Proszę też o informację dlaczego tak dużo szynobusów – co staje się już przedmiotem publicznej dyskusji w całym kraju – dużo szynobusów jest niesprawnych technicznie i nie obsługuje na bieżąco linii zakontraktowanych? Druga interpelacja: proszę o informację albo wskazanie co się dzieje w planowaniu realizacji inwestycji czyli skrzyżowania o ruchu okrężnym dróg wojewódzkich 131, 132, czyli na drodze między Gorzowem a Kostrzynem, w odnodze do Krzeszyc, za Motylewem. Tam potrzebne niezbędnie jest rondo, ponieważ niezwykle wzrasta ruch kołowy i na tym skrzyżowaniu włączenie się do ruchu z drogi podporządkowanej jest bardzo niebezpieczne, tym bardziej, że ukształtowanie tego terenu jest takie, że często jadący z nadmierną prędkością zaskakują tego, który sądzi, że bezpiecznie włączy się do ruchu na tej drodze. Trzeci wniosek złożyłem na piśmie już do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Radna Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Wysoka Rado. Składam interpelację w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/453/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 kwietnia 2017 roku w sprawie Krzesińskiego Parku Krajobrazowego. Złożył do mnie wniosek właściciel nieruchomości położonej w miejscowości Kosarzyn, gmina Gubin. I zwracam się do Zarządu Województwa Lubuskiego o zmianę uchwały Sejmiku właśnie z dnia 10 kwietnia w taki sposób, aby umożliwić przeprowadzenie prac modernizacyjnych, z jednoczesnym zabezpieczeniem pasa 40 metrów od linii brzegowej. Załączam wniosek. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Pan Radny Edward Fedko.

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Ja mam cztery sprawy, ale jedną chcę szczególnie zaznaczyć, resztę w formie pisemnej zrobię. Natomiast sprawa dotyczy obwodnicy Trzciela. Wracam po raz kolejny do tego tematu, bo wiąże się to też z zabezpieczeniem środków finansowych na ten rok, a w budżecie, w zmianach widzę tego nie ma. Na spotkaniu 13 sierpnia uzgodniliśmy, że finansowanie dokumentacji projektowej będzie w stosunku 80% Samorząd, 10 Powiat Międzyrzecki, 10 gmina i w podobnej proporcji pokryte zostaną koszty wykupów gruntów. Szacowany koszt wykupu gruntów jest ok. 800 tys. zł, z wyjątkiem gruntów, które są własnością gminy i te grunty zostaną nieodpłatnie przekazane na rzecz realizacji tej inwestycji. Jeśli wykupienie tych gruntów nie nastąpi w tym roku, to oczywiście będą opóźnienia w wydaniu dokumentacji, w zatwierdzeniu dokumentacji projektowej i wydaniu pozwolenia na budowę, a to spowoduje, że zagrożony będzie ustalony termin realizacji, który przyjęliśmy, że w najgorszym przypadku będzie to połowa 2022 roku. Stąd też bardzo proszę, aby przeanalizować tę sytuację pod tym kątem, a oczywiście kolejne fazy montażu finansowego będą rozpisane na kolejne lata budżetowe. Ja rozumiem, że jest to dotacja, w związku z tym musi być umieszczona czy zamieszczona w budżecie województwa, ale aby nie hamować tego przedsięwzięcia proponuję szybko w budżecie zapisać tę kwotę na dokonanie wykupu gruntów, bo inaczej inwestycja rzeczywiście będzie się przedłużała. Inne tematy to kwestia walki ze smogiem. Po decyzji Komisji Europejskiej zadają pytania o konkretne terminy realizacji programu i udział gmin w tych programach oraz tematy dotyczące realizacji wiaduktu w Skwierzynie, po zmianie wykonawcy, ale to opisuję w sposób szczegółowy. Jeszcze króciutko: koleżanki i koledzy, przekazałem dla Państwa taki apel o pomoc w zakupie sprzętu do Oddziału Pediatrii. Myślę, że powinniśmy tutaj zareagować szybko, bo jest to sprzęt niezbędny do biopsji na Oddziale Pediatrycznym i Nefrologii Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze. Jest to prośba Pani dr Kazimierzy Kucharskiej-Barczyk. Ma poważne problemy,

w związku z tym zwróciła się do mnie, jako do Prezesa Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP, a wiadomo, że strażacy zawsze i wszędzie pomagają. Prosiłbym, aby w tę akcję również włączyli się radni województwa. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Radna Grażyna Dereń.

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Ja w takim skrócie, chodzi o punkt rehabilitacji. W Lubniewicach jest gabinet w pełni wyposażony w budynku po byłej straży pożarnej. Ludzie dojeżdżają do Gorzowa albo do Sulęcina ponad 30 km. Punkt drugi, droga wojewódzka nr 137 Sulęcino-Wędrzyn, ścieżka rowerowa. I rzecz chyba najważniejsza, mianowicie zabezpieczenie środków finansowych na remont i rozbudowę Ośrodka Geriatrii i Rehabilitacji w Torzymiu na rok 2019 i uwzględnienie w budżecie w 2019 roku na to środków, bo mówimy, mówimy, że 20% społeczeństwa się starzeje, ale za tym muszą pójść czyny. I tutaj, do tej interpelacji, dołączam pismo w imieniu seniorów Powiatu Słubickiego. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Radny Waclaw Maciuszonek.

Radny Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Panie Przewodniczący, ja bym chciał poruszyć temat Kongresu Przedsiębiorczości, ponieważ parę razy rozmawialiśmy i miałem od Pana zapewnienie, że wszelkie sprawy dotyczące gospodarki będą trafiać na Komisję Gospodarki. Nie wiem czy to jest takie mało istotne wydarzenie, ale nie było tego na Komisji Gospodarki. Chciałbym tutaj zapytać jaki jest budżet przeznaczony na ten kongres i dla kogo on jest organizowany, ponieważ ja jestem w kontakcie z największymi organizacjami przedsiębiorców w województwie i albo oni o tym nie wiedzą, albo tak jak OPZL robi tydzień wcześniej własny, bez jakiegokolwiek dofinansowania prawdopodobnie z budżetu województwa. Także jeżeli nie będzie przedsiębiorców i jeszcze tydzień po tygodniu, to dla kogo to jest w ogóle organizowane? Takie różne głosy chodzą, przynajmniej tak uważają przedsiębiorcy, że oni by zorganizowali 10 takich kongresów za te pieniądze, które są przeznaczone. Wiem, że takie pismo skierowali, nie wiem czy to jest prawda jeśli chodzi o to, że chcieli to organizować wspólnie i bardzo bym prosił o odpowiedź. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Wszystkie sprawy, które są kierowane do mnie, ja kieruję do Państwa, do komisji, ale nie wszystkie są kierowane do Przewodniczącego Sejmiku. Dziękuję bardzo. Zamykam ten punkt. Bardzo chciałbym wszystkich Państwa Radnych prosić o to, byśmy zrobili wspólne zdjęcie Radnych i Zarządu Województwa. I przed obiadem chciałbym, żebyśmy na schodach wewnątrz urzędu albo przed urzędem zrobimy zdjęcie, by niezwłocznie teraz i zgodnie pójść, by zrobić zdjęcie pamiątkowe. Tradycyjnie pół godziny przerwy. Dziękuję bardzo.

Wnioski i interpelacje złożone na piśmie stanowią załącznik nr 7 do protokołu.

przerwa

Punkt 5.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, wznawiamy obrady.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Mam propozycję, bo jesteśmy bardzo opóźnieni, żeby moją informację przyjąć na piśmie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Super, brawo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Skoro interpelacje też zostały na piśmie przyjęte więc nie będę się popisywać.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze. Szanowni Państwo, przyjęliśmy punkt 5, bardzo dziękuję za tę deklarację, ubolewamy, bo to są bardzo zawsze ciekawe wiadomości, ale jakoś tym razem to musimy przeżyć. Szanowni Państwo, przechodzimy do 6 punktu.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 9 do protokołu.

Punkt 6.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres 01.01.2018 – 30.06.2018.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Członkowie Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych i Komisji Budżetu i Finansów zapoznali się z informacjami, i przyjęli je do wiadomości. Czy Państwo Radni mają pomimo to jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie ma to przyjmuję, że Sejmik informację przyjął.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia za okres 01.01.2018 – 30.06.2018 stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Punkt 7.

Informacja Lubuskiego Kuratora Oświaty o organizacji roku szkolnego 2018/2019 w szkołach i placówkach oświatowych województwa lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Umówiliśmy się z Panią Wicekurator, że będzie mówiła mniej niż 5 minut i że następnie Panu Krzysztofowi też odda głos na mniej niż 5 minut.

Informacja Lubuskiego Kuratora Oświaty o organizacji roku szkolnego 2018/2019 w szkołach i placówkach oświatowych województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Lubuski Wicekurator Oświaty Katarzyna Pernal-Wyderkiewicz: Przygotowanie nowego roku szkolnego 5 minut, natomiast kolejne 5 minut to wygłosi Dyrektor Delegatury Krzysztof Ślączyński. Pan Dyrektor jest na sali i to będą zmiany prawne w zakresie oceniania nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek. Rozporządzenie przedstawi Krzysztof oraz zmiany dotyczące awansu zawodowego i zmiany dotyczące szkolnictwa branżowego. Dzień dobry, witam serdecznie oczywiście Pana Przewodniczącego, Panią Marszałek i Państwa Radnych bardzo serdecznie, ciepło witam.

Ja obiecałam, że szybko. Tutaj jest bardzo dużo tych slajdów więc ja będę ekspresowo biegła przez te slajdy. Lubuski Kurator Oświaty, dla przypomnienia, nadzoruje 1191 szkół i placówek, w tym 855 dyrektorów. Jeśli chodzi o organizację nowego roku szkolnego 2018/2019, to Minister ustaliła kierunki polityki oświatowej. Jako punkt 1: stuletnia rocznica odzyskania Niepodległości, wychowanie do wartości, kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. To jako priorytetowe. Oczywiście pozostałe dotyczą starego roku szkolnego również – to jest wdrażanie nowej podstawy programowej, kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami i rozwijanie kompetencji cyfrowych. Jeśli chodzi o ewaluację, to w zakresie ewaluacji problemowych to mamy 60% wszystkich ewaluacji, to są te ustalone przez Minister Edukacji Narodowej i 40% to są te ustalone przez Lubuskiego Kuratora Oświaty. Tematyka tychże to: uczniowie nabywają wiadomości, umiejętności określone w podstawie programowej, uczniowie są aktywni, szkoła lub placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym. Placówki oświatowo-wychowawcze: tam jest również tematyka określona i poradnie psychologiczno-pedagogiczne również. W tym roku również, jeżeli chodzi o ewaluacje problemowe, to będą się odbywały w specjalnych ośrodkach wychowawczych. I tutaj placówka wspomaga rozwój wychowanków z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji i placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju. Jeżeli chodzi o szkoły specjalne przysposabiające do pracy, tutaj również Minister dała wytyczne: wychowankowie nabywają wiadomości, umiejętności określone w podstawie programowej, wychowankowie są aktywni i placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju. Pani Kurator Ewa Rawa również przedstawiła określone wnioski dotyczące nadzoru pedagogicznego. I w przedszkolach, w zakresie ewaluacji to: procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się i przedszkole wspomaga rozwój dzieci z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji. Jeżeli chodzi o szkoły podstawowe to: uczniowie nabywają wiadomości, umiejętności określone w podstawie programowej i rodzice są partnerami szkoły. Natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. W zakresie kontroli – tematy kontroli na rok szkolny 2018/2019 ustalone przez Minister, jeżeli chodzi o przedszkola i szkoły podstawowe to jest: ocena prawidłowości zapewnienia dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jest nowe rozporządzenie ITECO i to się będzie odbywało do grudnia 2018 roku. Natomiast jeżeli chodzi o ocenę prawidłowości tworzenia, organizowania oraz funkcjonowania oddziałów sportowych, to się będzie odbywało do lutego 2019 roku. W zakresie monitorowania Minister ustaliła taki najważniejszy temat: dostosowanie bazy lokalowej do wymagań określonych przepisami prawa. I to monitorowanie się będzie odbywało w młodzieżowych ośrodkach, wychowawczych ośrodkach socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych. I tutaj planujemy zakończyć w lutym 2019 roku. W publicznych szkołach

podstawowych prowadzenie działalności innowacyjnej i wykorzystanie technologii informacyjnej. I to będzie się odbywało cały rok, aż do maja 2019 roku. I jeżeli chodzi o organizację kształcenia uczniów według indywidualnego toku nauczania, to monitorowanie będzie trwało do lutego 2019 roku. Natomiast kształcenie uczniów kompetencji kluczowych, to monitorowanie będzie przez cały rok szkolny, do czerwca 2019 roku. Pani Kurator opracowała Program Lubuskiego Kuratora Oświaty w zakresie wspomaganie dyrektorów szkół podstawowych w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad procesem kształcenia. Ten program, dosyć obszerny, wynika z tego, że mamy przed sobą egzamin ósmoklasisty i żeby się dobrze przygotować do tego egzaminu ósmoklasisty, żeby szkoły dobrze były przygotowane, powstał taki program. Jeżeli Państwo będziecie bliżej zainteresowani, to ten program jest na stronie internetowej Lubuskiego Kuratorium Oświaty i szczegóły tego programu, które tutaj teraz na slajdach dosyć szybko lecą, to będziecie Państwo mogli sobie doczytać. Oczywiście główny cel to jest rozwijanie kompetencji, wspomaganie dyrektorów szkół w poszczególnych zakresach, a instytucjami, które będą wspierały i współpracowały z Lubuskim Kuratorem Oświaty to będą placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli. Wszystkie placówki w województwie lubuskim zadeklarowały taką pomoc i chęć wsparcia, to jest Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gorzowie Wielkopolskim oraz Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze. Oczywiście uczestnicy tego to dyrektorzy szkół podstawowych województwa lubuskiego oraz nauczyciele przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty. Zadania w tym zakresie placówek, nauczycieli i dyrektorów szkół, i wszystkich zainteresowanych to Państwo będziecie mieli właśnie na stronie Lubuskiego Kuratora Oświaty. Program będzie realizowany od września 2018 roku do czerwca 2022 roku w cyklu rocznym. I na końcu tylko termin dla szkół w roku szkolnym 2018/2019. Program trwa do 30 czerwca 2019 roku na ten rok szkolny i ewaluacja tego programu będzie się odbywała na podstawie efektów dokonanych zmian, poprzez analizę wyników egzaminu ósmoklasisty, który będzie na przełomie lipca i sierpnia 2019 roku. Jeśli chodzi o pozostałe zadania Lubuskiego Kuratora Oświaty to bardzo ważnym zadaniem są konkursy przedmiotowe, dające uprawnienia w systemie egzaminacyjnym. I w tym roku szkolnym, jeżeli chodzi o szkoły podstawowe, myśmy mieli liczbę finalistów 138 i liczbę laureatów 88. Na liczbę uczestników, która łącznie przekraczała 10 tys., bo to jest 10 tysięcy, 122 uczniów, mieliśmy 88 laureatów i 138 osób, które zdobyły tytuł finalisty. Jeżeli chodzi o konkursy przedmiotowe dające uprawnienia w egzaminie gimnazjalnym, dające uprawnienia, wstęp do liceum prestiżowego, to najwięcej tutaj jeżeli chodzi o liczbę uczestników, to był konkurs przedmiotowy z języka angielskiego. Liczba uczestników to 1896 osób, z czego liczba laureatów to jest 21 osób i oczywiście proporcjonalnie najwięcej. I jeżeli chodzi o konkurs przedmiotowy z języka polskiego, podobna liczba 1820 uczestników i liczba laureatów to jest 21 osób. W tym roku dosyć duża liczba finalistów, jeżeli chodzi o konkurs przedmiotowy z biologii -

to jest 34 osoby i liczba laureatów 11 osób z tego. Bardzo mała liczba finalistów jeżeli chodzi o chemię. To są tylko 3 osoby, a laureatów 15 osób. Łącznie 267 finalistów mieliśmy i 130 laureatów. Liczba osób przystępujących, uczestników, do wszystkich konkursów przedmiotowych to jest 11 tys. 466 osób. Oczywiście to zadanie Lubuskiego Kuratora Oświaty niemożliwe by było bez współpracy Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego. I tutaj Lubuski Kurator Oświaty ściśle współpracuje z tymże ośrodkiem. Lubuski Kurator Oświaty zatwierdził w minionym roku szkolnym 648 form wycieczek, to jest 25 tys. 754 uczestników. W tym było 221 półkolonii, uczestników półkolonii było 6 tys. 867. 390 form wycieczek na terenie kraju, ponad 17 tys. uczestników i 37 form wycieczek za granicą. Lubuski Kurator Oświaty przeprowadził 93 kontrole wycieczek, podczas których w tym roku nie stwierdzono poważnych nieprawidłowości. W porównaniu do ubiegłych lat bardzo nas to cieszy, że w tym roku jednak wyciągnęliśmy wnioski i nie stwierdzono poważnych nieprawidłowości podczas tychże kontroli wycieczek. Lubuski Kurator Oświaty w zakresie kontroli wycieczek współpracuje ściśle z policją, Państwową Strażą Pożarną oraz Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną. Łącznie przeprowadził 572 kontrole wycieczek. W sesji zimowej 2017 roku do Lubuskiego Kuratora Oświaty wpłynęło 117 wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, z tego 116 postępowań zakończyło się pozytywnie i tylko jedno postępowanie negatywnie. W sesji letniej 2018 r. wpłynęło 271 wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, z czego 267 postępowań zakończyło się pozytywnie, 1 postępowanie negatywnie, 1 postępowanie zawieszono i 2 wnioski wycofano. Razem rozpatrzono 388 wniosków nauczycieli o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego i cieszy nas również, że prawie wszystkie wnioski, prócz jednego, zakończyły się pozytywnie dla nauczycieli. Jeżeli chodzi o dotacje – przez budżet kuratorium przepływają wirtualnie naprawdę duże pieniądze. Na I miejscu jest to rządowy program „Dobry start” i tutaj Państwo sami widzicie, to jest ponad 35 mln 553 tys. 900 zł, to są duże pieniądze, na I miejscu. Później jest dofinansowanie wychowania przedszkolnego i to również duże pieniądze 34 mln 534 tys. 960 zł. Datacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki i tutaj też jest niemała kwota, tj. 7 mln 491 tys. Duża kwota to stypendia i zasiłki, wycieczek letni dla dzieci z rodzin najuboższych. Dofinansowanie wycieczek letnich to też jest duża kwota. I program „Niepodległa”. Ten program przechodzi przez Pana Wojewodę i to jest kwota 695 tys. I tutaj, jeżeli chodzi o tę kwotę, Pan Wojewoda prawie wszystkie szkoły rozpatrywał przychylnie. Kolejne pieniądze to jest rządowy program „Aktywna tablica” – 543 tys. pochłonął oraz organizacja szkoleń doskonalących dla nauczycieli i wyprawka szkolna. To wszystko są w budżecie bardzo duże pieniądze, które przechodzą przez księgowość Lubuskiego Kuratora Oświaty. Od roku szkolnego 2017/2018 oceną pracy dyrektorów szkół i placówek zajmuje się Wydział Nadzoru Pedagogicznego, a to jest taka nowość

dlatego, że wcześniej zajmował się Wydział Strategii. Teraz nazywa się ten wydział Wydziałem Rozwoju Edukacji. W roku szkolnym 2017/2018 w Kuratorium Oświaty dokonano oceny pracy 82 dyrektorów szkół i placówek, w tym 21 ocen pracy było do grudnia 2017 roku, natomiast aż 61 ocen pracy do sierpnia 2018 roku. Tutaj mamy slajd dotyczący przyznanych certyfikatów dla szkół i przedszkoli promujących zdrowie. Tych szkół i przedszkoli jest dosyć sporo w naszym województwie, bo to są szkoły od północy województwa po południe, także łącznie tych szkół było 27. Zostały te szkoły włączone do tzw. sieci szkół – „Lubuskiej sieci szkół promujących zdrowie” i tych szkół włączono 9. Czyli 27 w tym roku szkolnym, minionym, otrzymało certyfikat szkoły promującej zdrowie. Do 31 sierpnia 2023 roku dyrektor szkoły – dalej jest ten obowiązek, przypominam Państwu – prowadzonej przez JST informuje kuratora oświaty, sprawującego nadzór nad szkołą, o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli, poprzez wypełnienie formularza na stronie kuratorium. Jest to obowiązek wynikający z ustawy, dotyczący wolnych stanowisk dla nauczycieli. Tam jest taka zakładka „praca dla nauczycieli”. I dwa słowa jeżeli chodzi o program wspierania zdolności i talentów „Lubuscy poszukiwacze talentów”. Taki program trwał cały miniony rok szkolny. 54 szkoły były w tym programie, uczestniczyły aktywnie i kilka szkół już dostało laury szkoły będącej „taleńciakiem”, czyli szkoły poszukującej talentów. I na specjalną gałąź te szkoły zostaną zaproszone wkrótce, tuż przed dniem Komisji Edukacji Narodowej. Wojewódzki tematyczny konkurs historyczny „Wielcy Polacy – twórcy niepodległości”. I tutaj dwa słowa: Pani Kurator Ewa Rawa z okazji upamiętnienia 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, ogłosiła wojewódzki, tematyczny konkurs historyczny „Wielcy Polacy – twórcy niepodległości”. Zgłoszenia są przyjmowane na stronie Pani Kurator od 3 do 28 września 2018 roku. I jak będzie wyglądał finał, jakie laury uczniowie będą zdobywać i nauczyciele, i szkoły uczestniczące w tymże, to też odsyłam Państwa na stronę kuratora. Zmiany w kształceniu zawodowym: i tutaj ja poproszę mojego współpracownika Dyrektora Delegatury w Zielonej Górze, Pana Krzysztofa Ślarczyńskiego. Pan Dyrektor, tak jak zapowiedziałam na wstępie, przedstawi Państwu po krótko zmiany jeżeli chodzi o ustawę Prawo Oświatowe, dotyczące kształcenia, które planuje ministerstwo, dotyczące kształcenia branżowego i przedstawi za chwilę Państwu również zmiany dotyczące awansu zawodowego nauczycieli zaraz potem oraz oceny pracy i króciutko wyniki z nadzoru. Nie wiem czy się w 5 minutach zmieści Panie Przewodniczący, ale postara się, powiedział.

Przedstawiona prezentacja stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Nie, nie, musi niestety. Pani 20 minut.

Lubuski Wicekurator Oświaty Katarzyna Pernal-Wyderkiewicz: Tak długo mówiłam? Staralam się, widzicie Państwo jak to...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: W szkole jakby to nauczyciel jak gdyby...

Lubuski Wicekurator Oświaty Katarzyna Pernal-Wyderkiewicz: Przepraszam bardzo, przepraszam Panie Przewodniczący, nie da się Panie Przewodniczący tej wiedzy przekazać w tak błyskawicznym tempie, ale przepraszam, bardzo przepraszam.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ja wiem, dobrze. Bardzo proszę Pana Słapczyńskiego, żeby to było 5 minut.

Dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Zielonej Górze Krzysztof Słapczyński: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Panie i Panowie Radni, zaproszeni goście. Mamy bardzo dużo zmian w systemie oświaty, między innymi w szkolnictwie zawodowym. O tym wszystkim Państwo doskonale wiedzą więc nie będę tego powtarzał. Nie ulega wątpliwości, że także – co należy zaakcentować – zmian szczególnie dotyczących praktycznej nauki zawodu i współpracy z pracodawcami. To nas interesuje i te wszystkie zmiany, które były czynione i działania kuratora zmierzały do tego, żeby stworzyć właściwą atmosferę dla szkolnictwa zawodowego. I myślę, że się to udało w naszym województwie. W tym też są zapowiadane zmiany, które będą prowadziły także do tego, by lepiej wesprzeć pracodawców za kształcenie młodocianych pracowników i za odbywanie praktyk. Są na to przeznaczone większe pieniądze. To, co jest najistotniejsze, to także jeszcze jedna rzecz: będzie pewna modyfikacja egzaminów zawodowych. I przejdę do najważniejszych spraw, które mogą budzić emocje i budziły ostatnio emocje, chociażby w sobotę ostatnią, mianowicie ustawa o finansowaniu zadań oświatowych. Doprowadzono do zmian także w Karcie Nauczyciela. I w tym momencie pojawiły się zmiany dotyczące oceny pracy oraz awansu zawodowego nauczyciela. Wydana została ta ustawa, potem została zmieniona Karta Nauczyciela i Prawo Oświatowe. Wydane zostały akty wykonawcze do tych ustaw i w konsekwencji nastąpiły zmiany w treściach Karty Nauczyciela, w których mówi się o kryteriach oceny pracy nauczyciela. One są bardzo ogólne, jak Państwo wiedzą i widzą: kierowanie się dobrem uczniów, troska o ich zdrowie, postawę moralną, obywatelską, itd., itd. Natomiast za tym się kryje wiele innych rzeczy. Mianowicie mamy potrzebę sprecyzowania tych kryteriów. Co jest nowego? Otóż nowością jest ocena pracy zaraz po odbyciu stażu. Czyli nie będzie

oceny dorobku zawodowego nauczyciela, tylko będzie formalna ocena. Protestowali w sobotę nauczyciele. Pani Minister odpowiedziała tak: nie będzie co 3 lata obowiązkowo oceny, będzie co 5 lat. Czyli nastąpiła zmiana i Ministerstwo zawarło na swojej stronie internetowej odpowiedź na postulaty środowiska Związków Zawodowych „Solidarność”, ale 30-ego bodajże września będzie także protestowało ZNP. To jest trudny temat – ocena pracy. Dobrze, że się Pani Minister wycofała na 5 lat. I przede wszystkim co tam jeszcze ciekawego w obowiązkach się pojawiło w Karcie Nauczyciela. Mianowicie obowiązek doskonalenia się zawodowo zgodnie z potrzebami szkoły. Nowością jest także m.in. określenie tego, że dyrektor musi, w formie regulaminu, określić wskaźniki oceny. Takie wskaźniki zostały zamieszczone, jako wypracowany materiał, żeby pomóc dyrektorom, na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej, jak i na stronie naszego Kuratora Oświaty. Mamy takie propozycje, o tym mówiliśmy. Chcemy wesprzeć dyrektorów, bo to jest bardzo trudna rzecz, która może wpłynąć na jakość pracy szkoły. Co jest nowością? Jest ocena „dobra” jako nowość. Nowością jest też zasięganie obligatoryjne opinii Rady Rodziców, opiekuna stażu, Samorządu Uczniowskiego fakultatywnie. Jeżeli nauczyciel wystąpi z takim wnioskiem, to też doradcy metodycznego, a może dyrektor także występować o to. Tu się większość rzeczy nie zmienia. Obligatoryjnie jest 21 dni do złożenia sprawozdania z Planu Rozwoju Zawodowego, już ustawowo. To są przepisy przejściowe, które mówią o tym, że na dotychczasowych przepisach są ci, którzy nie zakończyli. Nie będę tego rozszerzał. I te kryteria. 9 kryteriów jest dla nauczyciela stażysty, 5 dla nauczyciela kontraktowego, 5 mianowanego i 2 dla dyplomowanego, plus 2 spośród czterech do wyboru. I muszą być wszystkie kryteria spełnione. I procentowe poziomy spełniania kryteriów zostały określone, proszę zwrócić uwagę. Oczywiście będzie to bardzo trudna sytuacja, bo jak dalej Państwo zobaczą, ocena „wyróżniająca” będzie prowadziła do tego, że w awansie zawodowym nauczyciel będzie miał prawie o połowę skrócony ten awans. A więc może dochodzić do tego, że będzie bardzo dużo odwołań i dlatego też chcemy, żeby to było zrobione jak najsolidniej przez dyrektorów. Ministerstwo prosi także o to, żeby uwzględniać specyfikę danej szkoły. Przygotowaliśmy szereg narzędzi, m.in. wzór na zarządzenie. Przygotowaliśmy też i propozycję harmonogramu, przykład oceny pracy nauczyciela dyplomowanego. Wszystkie zadania zostały wyznaczone dla dyrektorów. Materiały - jak mówiłem - zostały zamieszczone na stronie MEN-owskiej, na stronie kuratorskiej. To wszystko, oprócz tego, że nauczyciel będzie miał ocenę „wyróżniająca”, będzie skutkowało też tym, że nauczyciel dyplomowany uzyska tzw. „500+”. Jeżeli chodzi o awans, powiedzmy sobie tyle, w skrócie, że przedłuża się staż. Czyli kontraktowy 1 rok i 9 miesięcy – było tylko 9 miesięcy. Są też przerwy w stażu, ścieżka awansu zawodowego wydłuży się o 10 do 15 lat, chyba, że nauczyciel uzyska ocenę wyróżniająca na każdym stopniu swojej..., będzie

ta ocena wyróżniająca skutkowała skróceniem stażu. I dodatkowe informacje – oczywiście, to skutkuje także oceną pracy dyrektora. Będą te zmiany bardzo ważne.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Rozumiem, że już kończymy, tak?

Dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Zielonej Górze Krzysztof Ślarczyński: Jeszcze gdyby Pan Przewodniczący...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bo 5 minut dawno upłynęło.

Dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Zielonej Górze Krzysztof Ślarczyński: Tak? To ja Państwu tylko zostawię jeszcze informacje, możecie Państwo sobie to przeczytać, na stronach internetowych Kuratora jest też pełna informacja o sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego za ubiegły rok. I co mogę tylko powiedzieć krótko: ewaluacje zostały ograniczone do 50, od 120 pare do 50, czyli ta forma nadzoru została skrócona. Kontrole planowe, które my realizowaliśmy wykazały głównie w przedszkolach nieprawidłowości w zakresie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego. I musimy także powiedzieć, że bardzo sprawdzaliśmy także skrupulatnie ocenę prawidłowości zapewnienia warunków organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych. Tu też m.in. akcentowane było to także tzw. „edukacją włączającą”. Wiele było protestów rodziców, niezrozumienia dotyczącego indywidualnego nauczania w domu, ale to wszystko wyjaśniamy na bieżąco. Prowadziliśmy też i doraźne kontrole. W tych 150-ciu kontrolach stwierdziliśmy niezbiecie, że głównie dochodziło do nieprawidłowości w szkołach podstawowych. Głównie nieprawidłowości wynikały z niewłaściwego sprawowania nadzoru pedagogicznego i niewłaściwej współpracy z rodzicami. Wielu dyrektorów jeszcze nie ma wystarczających kompetencji dotyczących współpracy z rodzicami. To rodzice interweniują u nas i z tego powodu jest najwięcej wydanych zaleceń. To są zestawienia jak to było w minionych latach. I gdybyśmy powiedzieli o rekomendacjach, to przede wszystkim musimy nadal baczyć w szkołach na organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracę z rodzicami, zmianę zadań i relacji pedagog – psycholog w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i jeżeli chodzi o sam ten nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły. Prowadziliśmy wspomaganie, organizowaliśmy konferencje, m.in. o tej dobrej jakości edukacji, czyli „edukacja włączająca”, kształcenie zawodowe, rola dyrektora, konferencje jubileuszowe, konferencje

„Edukacja dla zdrowia”, „Partnerstwo w kształceniu zawodowym”, itd. Pominę już pozostałe rzeczy i podziękuję, Panie Przewodniczący. Przepraszam za przedłużenie czasu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak, dziękuję bardzo. Ja chciałbym zapytać o jeden wątek tego roku szkolnego, bo w nim jest tak wiele zmian. Ja chciałem zapytać Pani Kurator ile pieniędzy dodatkowo zaplanowano na opiekę psychologiczną dla dzieci, bo do mnie dopływają sygnały o dramatach w rodzinach dzieci ósmoklasistów, którzy wiedzą o tym, że nie mają szansy na zrealizowanie swojego wymarzonego od dziecka planu, ponieważ dwa roczniki zbiegną się w tym eksperymentalnym, nieznanym w Europie pomysłem? Ile dokładnie środków zaplanowano w budżecie Województwa Lubuskiego na dodatkową opiekę psychologiczną dla dzieci, dla rodziców, by to nie kończyło się najtragiczniejszymi dramatami, ponieważ wiele dzieci z początkiem roku szkolnego chce zaniechać nawet. I wiem co się dzieje w domach rodziców takich dzieci. Znam kilka relacji od rodziców. To jest prawdziwy dramat. Jak Państwo, jaką ilość środków skierowaliście dodatkowo w opiekę psychologiczną i jak chcecie trafić do tych dzieci, jak chcecie trafić do rodziców? Jakimi metodami chcecie wspomagać, by ten eksperyment nie zakończył się jednym wielkim dramatem? To może jeszcze Państwo Radni mają jakieś inne pytania do tego roku szkolnego? Pani Radna Osińska.

Radna Województwa Lubuskiego Bożena Krystyna Osińska: Ja wprawdzie nie mam pytania, ale dziękuję Bogu, że pracuję w ochronie zdrowia, a nie w oświacie. Byłam porażona ilością kontroli, nadzoru, ocen, wymagań w tym zakresie, jakie musi nauczyciel spełnić. Wydaje mi się, że pracuje w ogromnej presji i zastanawiam się gdzie tu jest miejsce na szeroko pojęty rozwój, na budowę wyobraźni, na współpracę, pracę z dziećmi? Jaki jest horyzont i światopogląd takiego nauczyciela, który pracuje w warunkach presji i nadzoru? Powiem szczerze, że obraz straszliwy, a nauczyciel uczy nasze dzieci i nasze wnuki. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. To jeszcze Pani Radna Anna Chinalska i rozumiem nie ma więcej zgłoszeń, to bardzo proszę Panią Kurator potem o odpowiedź. Dziękuję bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Odniosę się do koleżanki. Ja co roku powtarzam, że jedyną stałą rzeczą w oświacie to jest ciągła zmiana. I rzeczywiście, jak słyszymy, ona ciągle jest i po prostu, aby pewne rzeczy utrwalić, to trzeba ciągle zmieniać statuty, ale jak je wprowadzić

w praktyce jak już jest zmiana do tego nowego? Bo przepis – on zafunkcjonuje wówczas, jak będzie wprowadzony w życie. Więc to na pewno nie sprzyja stałości pracy takiej odpowiedzialnej. Ale chciałbym się odnieść do czegoś innego. Chciałabym bardzo pochwalić ten projekt „Aktywna tablica”. Na pewno jest to taki projekt, który wzmacnia szkoły w takim postępie już technicznym. Tylko musicie Państwo sobie zdawać sprawę, że na przykład w Powiecie Krośnieńskim, moim, połowa gmin i szkół nie ma dostępu do szybkiego Internetu, nie ma tam światłowodu. Są takie możliwości, bo jak dopytywałam w Orange Polska – do 2020 r. jest projekt, który ma dużo szkół włączyć w ten Internet szerokopasmowy, więc od nas taka prośba: liczę, że ten projekt „Aktywna tablica” potrwa jeszcze kilka lat, żeby szkoły zdążyły sprostać tym wymogom technicznym, czyli żeby zdążyły uzyskać jakby ten szybki Internet, bo te tablice multimedialne to jest na pewno duży postęp. To jest jedna sprawa. A drugą, jaką chciałabym poruszyć, to tutaj mówił Pan Dyrektor o tym, że wiele razy mówi się, że dobra szkoła to jest właśnie ta szkoła włączająca. I to potwierdza Pani Minister Zalewska. Ale zmieniły się przepisy nauczaniu dzieci, też o indywidualizacji nauczania i wiem, że tylko pewne powiedzmy zajęcia będą się odbywały w szkole dla tych dzieci. I będą to dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, że będą dzieci niektóre na przykład brały udział w uroczystościach czy w zajęciach rozwijających. I dla mnie to jest taki pomysł osobliwy i po prostu trudny do zrealizowania, bo ja nie wiem kto te dzieci będzie woził? Jak będzie ileś godzin przerwy czy one będą w przepelnionych świetlicach czekały, powiedzmy między apelem, uroczystością, a zajęciami rozwijającymi? Jak zagospodarować czas tych dzieci? I jak rozwiązać nauczanie indywidualne w domu ucznia, który nie ma na to warunków? Bo są takie domy, trzeba też o tym pamiętać, że takie sytuacje też mogą być. I na jakiej zasadzie Dyrektor będzie ustalał zakres tego włączania dzieci? Bo też mi się wydaje, że dużo będzie zależało od dobrej woli tego Dyrektora. Także te dwie sprawy mnie nurtują jako pedagoga wieloletniego, a zwłaszcza w tym roku sprawa właśnie ta, którą przed chwilą poruszałam. Bardzo wiele było dyskusji na forach i wiem, że Państwo będziecie kontrolować w nadzorze też właśnie sprawy związane z tą „edukacją włączającą”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Bardzo proszę Pani Kurator o krótką odpowiedź.

Lubuski Wicekurator Oświaty Katarzyna Pernal-Wyderkiewicz: Jeżeli chodzi o pierwsze pytanie Pana Przewodniczącego – ile pieniędzy na opiekę psychologiczno-pedagogiczną – oczywiście reguluje to ustawa o finansowaniu zadań oświatowych i Lubuski Kurator Oświaty nie jest właściwy. Te środki są w budżecie Jednostek Samorządu Terytorialnego. Natomiast jeżeli chodzi o drugą część pytania

Pana Przewodniczącego, to Pani Kurator w tym programie „Podnoszenie jakości kształcenia”, o którym mówiłam przed chwilą, również zapisała te treści, które dotyczą opieki psychologiczno-pedagogicznej, w tym również edukacji włączającej. Jeżeli chodzi o pytanie Pani Radnej Chinalskiej, to bardzo dziękuję za tą wypowiedź, bo zgadzam się w 100%. Oświata potrzebuje spokoju, lubuska oświata szczególnie potrzebuje spokoju. Nauczyciele myślę są przemęczeni tymi ciągłymi zmianami więc mamy nadzieję, że ten spokój w końcu nadejdzie. Jeżeli chodzi o program „Aktywna tablica”, to Pani Minister zaplanowała, że te środki będą dalej na program „Aktywna tablica” i będą mogły o te środki szkoły dalej aplikować w kolejnych latach. W zakresie „edukacji włączającej”, to powiem Pani, że to jest kwestia mądrości dyrektora dlatego, że dyrektor rozważa jak zaplanować pracę z dzieckiem, dyrektor odpowiada za IPET-y, dyrektor razem z kadrą pedagogiczną analizuje opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej i to już liczymy, że dyrektorzy są na tyle mądrzy, że z tym problemem sobie poradzą. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję za udzielenie odpowiedzi albo przynajmniej za fajną próbę udzielenia odpowiedzi. Jeszcze Pani Marszałek chciała się odnieść.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Żeby nie było takiego niedosytu, że są dzieci nasze pozbawione opieki pedagogiczno-psychologicznej. Nie wiem jak radzą sobie z tym samorzady, natomiast samorząd wojewódzki podjął to wyzwanie. Jakiś czas temu podpisaliśmy porozumienie, partnerstwo w tym zakresie zostało zbudowane i Zarząd przyznał dofinansowanie, nie tak dawno, chyba w ubiegłym tygodniu na realizację bardzo dużego projektu na terenie całego województwa w zakresie właśnie pomocy pedagogiczno-psychologicznej, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego kwotą 10 mln zł.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Super. No tak, bo to jest proszę Państwa ogromny, realny problem. Porozmawiajcie z rodzicami ósmoklasistów, usłyszycie na ten temat chociażby. O innych rzeczach przy innej okazji.

Punkt 8.

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego oraz informacja o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego za I półrocze 2018 roku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Są osoby odpowiedzialne za to. Ja chciałem prosić o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów. Pana Przewodniczącego Tadeusza Pająka nie ma więc Pan Wiceprzewodniczący Możejko.

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego oraz informacja o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego za I półrocze 2018 roku stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Waclawa Jana Maciuszonka.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Waclaw Jan Maciuszonek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Panią Marię Jaworską.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Komisji Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O opinię Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącą Komisji Panią Grażynę Dereń.

Przewodnicząca Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Grażyna Dereń: Opinia pozytywna. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są Państwa Radnych jakieś uwagi? Nie ma, a zatem Sejmik przyjął do wiadomości informację.

Punkt 9.

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania planów finansowych za I półrocze 2018 roku: instytucji kultury, jednostek ochrony zdrowia, Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.

Instytucje kultury

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania planu finansowego za I półrocze 2018 roku instytucji kultury stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Są obecni odpowiedzialni za to dyrektorzy na sali. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Marię Jaworską.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Komisja zaopiniowała pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

Jednostki ochrony zdrowia

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania planu finansowego za I półrocze 2018 roku jednostek ochrony zdrowia stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii dotyczącej sytuacji jednostek zdrowia proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.

Informacja Zarządu Województwa Lubuskiego o przebiegu wykonania planu finansowego za I półrocze 2018 roku Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: W zakresie Ośrodków Ruchu Drogowego jest obecny Pan Dyrektor Kotylak. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Wacława Jana Maciuszonka.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Wacław Jan Maciuszonek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy do tych sprawozdań macie Państwo jakieś dodatkowe uwagi? Jeśli nie, to stwierdzam, że Sejmik sprawozdania przyjął.

Punkt 10.

Informacja na temat realizacji konkursu dotacji dla gmin województwa lubuskiego na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji w ramach projektu pn.: „Konkurs dotacji dla gmin Województwa Lubuskiego na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji”, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Informacja na temat realizacji konkursu dotacji dla gmin województwa lubuskiego na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji w ramach projektu pn.: „Konkurs dotacji dla gmin Województwa Lubuskiego na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji”, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jest Zastępca Dyrektora Pani Balak-Hryńkiewicz. Członkowie Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa przyjęli ją do wiadomości. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie, to stwierdzam, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Punkt 11.

Sprawozdanie z realizacji Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020 za okres 2016-2017.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny Pan Dyrektor Wróblewski. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Sprawozdanie z realizacji Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020 za okres 2016-2017 stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Komisja przyjęła sprawozdanie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania do sprawozdania? Jeśli nie ma, to stwierdzam, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 12.

Informacja dotycząca inwestycji na drogach wojewódzkich województwa lubuskiego – zadania realizowane ze środków RPO-Lubuskie 2020 oraz budżetu województwa.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Dyrektor Tonder jest obecny na sali i udzieli odpowiedzi na pytania jeśli się takie pojawią. Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa zapoznała się i przyjęła do wiadomości to sprawozdanie. Czy macie Państwo do Pana Dyrektora Tondera jakieś pytania w tym miejscu? Jeśli nie ma, to stwierdzam, że Sejmik przyjął informację do wiadomości. Dziękuję Panu Dyrektorowi bardzo.

Informacja dotycząca inwestycji na drogach wojewódzkich województwa lubuskiego – zadania realizowane ze środków RPO-Lubuskie 2020 oraz budżetu województwa stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Punkt 13.

Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” – druk nr 776/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny Pan Dyrektor Wróblewski. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Komisja wyraziła pozytywną opinię dla aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020”.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają uwagi bądź pytania do aktualizacji tej strategii? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” – druk nr 776/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/758/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe – druk nr 777/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Dyrektor Porycki jest na sali obecny. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają uwagi bądź pytania? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe – druk nr 777/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/759/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego – druk nr 778/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali Pan Dyrektor Porycki jest nadal. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś pytania bądź uwagi? Jeśli nie ma, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego – druk nr 778/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

21 głosów za, 1 głos przeciwny, nie było głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/760/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Lubuskiego w roku 2018 dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Punkt 15a.

Podjęcie uchwały w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i systemie kształcenia na odległość – druk nr 809/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest Pan Dyrektor Porycki. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania, uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i systemie kształcenia na odległość – druk nr 809/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, 1 głos wstrzymujący.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/761/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i systemie kształcenia na odległość stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 779/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pan Dyrektor Piosik z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej jest obecny. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie?

O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy ktoś z Państwa ma jakieś pytania, uwagi do tej uchwały? Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 779/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

22 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/762/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających w 2018 roku na realizację zadań samorządu województwa lubuskiego w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – druk nr 780/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny nadal Pan Dyrektor Piosik. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Bożenę Krystynę Osińską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Bożena Krystyna Osińska: Komisja wyraziła opinię pozytywną.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Wiceprzewodniczącego Komisji Pana Tomasza Możejko.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania, uwagi? Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających w 2018 roku na realizację zadań samorządu województwa lubuskiego w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – druk nr 780/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony

„T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

23 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/763/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku zmieniająca uchwałę w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających w 2018 roku na realizację zadań samorządu województwa lubuskiego w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Punkt 18.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Santok prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ścieżki rowerowej na odcinku Santok-Stare Polichno w ramach przebudowy drogi wojewódzkiej nr 158 – druk nr 781/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali obecny jest Pan Sławomir Kotylak, choć nie widzę, ale jest Pan Dyrektor Tonder. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Pana Waława Jana Maciuszonka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Waław Jan Maciuszonek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Nie, zatem projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Santok prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ścieżki rowerowej na odcinku Santok-Stare Polichno w ramach przebudowy drogi

wojewódzkiej nr 158 – druk nr 781/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 25 radnych.

25 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/764/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie powierzenia Gminie Santok prowadzenia części zadania publicznego Województwa Lubuskiego w zakresie budowy ścieżki rowerowej na odcinku Santok-Stare Polichno w ramach przebudowy drogi wojewódzkiej nr 158 stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Punkt 18a.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia Gminie Kargowa prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych dotyczącego budowy ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skrzyżowania drogi krajowej nr 32 – ul. Wolsztyńska z drogą wojewódzką nr 314 – ul. Zamieście w m. Kargowa w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Kargowa” – druk nr 807/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny Pan Dyrektor Tonder. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Proszę o opinię Przewodniczącego Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Waclawa Jana Maciuszonka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Waclaw Jan Maciuszonek: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają pytania, wątpliwości? Jeśli nie, to projekt uchwały w sprawie powierzenia Gminie Kargowa prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych dotyczącego budowy

ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skrzyżowania drogi krajowej nr 32 – ul. Wolsztyńska z drogą wojewódzką nr 314 – ul. Zamieście w m. Kargowa w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Kargowa” – druk nr 807/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 22 radnych.

22 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/765/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie powierzenia Gminie Kargowa prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych dotyczącego budowy ciągu pieszo-rowerowego w obrębie skrzyżowania drogi krajowej nr 32 – ul. Wolsztyńska z drogą wojewódzką nr 314 – ul. Zamieście w m. Kargowa w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Kargowa” stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Punkt 18b.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia i przyjęcia części zadania publicznego związanego z organizowaniem wojewódzkich przewozów pasażerskich – druk nr 808/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali obecny jest ktoś w tej sprawie na pewno. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. A zatem o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Wacława Jana Maciuszonka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Wacław Jan Maciuszonek: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Czy Państwo Radni mają do tego jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie powierzenia i przyjęcia części zadania publicznego związanego z organizowaniem wojewódzkich przewozów pasażerskich – druk nr 808/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/766/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie powierzenia i przyjęcia części zadania publicznego związanego z organizowaniem wojewódzkich przewozów pasażerskich stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Punkt 19.

Podjęcie uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Lasy Witnicko-Dzieduszyckie” – druk nr 775/18, wraz z autopoprawką.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: To jest projekt łącznie z autopoprawką, która została wniesiona. Na sali jest Pan Jacek Urbański – Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi, nowy Zastępca – witamy na sesji Sejmiku. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Komisji Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Opinia komisji pozytywna. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś pytania? Projekt uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Lasy Witnicko-Dzieduszyckie” – druk nr 775/18 wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

23 głosów za, nikt nie był przeciwny, 1 głos wstrzymujący.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/767/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Lasy Witnicko-Dzieduszyckie” stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Punkt 19a.

Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze – druk nr 811/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali obecny jest Pan Jacek Urbański – Zastępca Dyrektora. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Proszę o opinię Przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Opinia komisji pozytywna. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy Państwo Radni mają jakieś dodatkowe uwagi, poza tymi wcześniej zgłoszonymi?

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Chciałam dodać jeśli można do tego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Proszę bardzo, Pani Radna.

Radna Województwa Lubuskiego Grażyna Dereń: Inne województwa mają, cieszą się, że u nas to będzie. I myślę, że tutaj praca Komisji Produktu Regionalnego przez 4 lata przyniosła też takie efekty i że finał jest taki. I po prostu życzymy sobie, żeby tak było w tym kierunku. Także dziękujemy serdecznie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jest to poniekąd jakieś uzasadnienie powołania tej komisji, ale – jak wiemy – rozpoczynamy dopiero proces. Pan Radny Balcerzak chciałby coś powiedzieć.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Panie Przewodniczący, Szanowni Radni. W rozwoju województwa lubuskiego sektor produkcji żywnościowej ma bardzo duże znaczenie. Chcę Państwu powiedzieć, że w kraju 40 mln konsumentów, 260 mld wydajemy na żywność. Dotyczy to też naszego województwa. Proszę zobaczyć: na trasie w odległości od Sulechowa do Wschowy ile zakładów, które nie tylko są istotne dla naszego województwa, dla naszego kraju. Dlatego dziękuję Pani Grażyno, że Pani to poparła i w dalszym ciągu popieram, żeby rozwijać tę komisję. I jeszcze jedno trzeba dorzucić: wzmocnić współpracę z tymi instytucjami, które wyrażałem w swoich interpelacjach podczas Sejmiku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czyli, jak Państwo widzicie, tu w Sejmiku głos opozycji jest bardzo mocno wysłuchiwany. To jest takie dobre zwieńczenie. Pani Radna Gośniowska-Kola i Pan Radny Kruczkowski.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Dziękuję bardzo. Rzeczywiście dzisiaj mieliśmy po raz kolejny przykład tutaj działania naszego kolegi Radnego Balcerzaka, który świetnie prowadził tę komisję, promocję produktów, które przywozi, to są rzeczywiście produkty najwyższej jakości i tak zwyczajnie chciałabym bardzo podziękować. I myślę, że z najwyższym szacunkiem do kolegi się odnosimy, ale jednocześnie popierając bardzo powstanie takiego Centrum Produktu Tradycyjnego chciałabym zwrócić uwagę, że dosyć taka była merytoryczna i burzliwa jednak dyskusja na komisji. Zwracaliśmy się z taką prośbą o rozważenie, gdzie to centrum ma powstać, że może niekoniecznie w Zielonej Górze. Chcielibyśmy z troski o koszty powiedzieć, że mamy takie

Centrum Winiarstwa, które – wydaje mi się – że jednak nie jest w pełni wykorzystane i mając na uwadze te znaczne koszty, bo tutaj Pan Dyrektor był łaskaw przedstawić mi te szczegóły dotyczące czynszu ok. 8 tys. miesięcznie, itd., itd. Zwracamy baczna uwagę i prosimy wszystkich Państwa o takie podejście do powstania centrum ze względów merytorycznych, ale też i z troski o koszty. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. I Pan Radny Kruczkowski.

Radny Województwa Lubuskiego Józef Kruczkowski: Panie Przewodniczący, Pani Marszałek. Mając na uwadze zrównoważony rozwój województwa zapisany w Strategii Województwa Lubuskiego oraz to, że do tej pory żadnej instytucji, żadnej jednostki, żadnego podmiotu Samorządu Województwa Lubuskiego nie ma w Gorzowie, wnioskuję o to, żeby tym razem był on z siedzibą w Gorzowie. A jeżeli już jest awersja do Gorzowa, to wnioskuję, żeby to było gdzieś na środku, np. w Świebodzinie, bo właśnie środek województwa to jest najbardziej rolniczy subregion w naszym województwie. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Mamy tutaj kilka możliwości. Jeszcze Pani Radna Bożena Osińska.

Radna Województwa Lubuskiego Bożena Krystyna Osińska: Jak jesteśmy tak w pokojowych nastrojach, to poprę wniosek Pani Radnej Koli, ponieważ pieniędzy mamy mało, mamy piękne miejsce stworzone i uważam, że wpisuje się w konwencje tego, co już w tej chwili powstało, i uważam, że ten wniosek jest słuszny. Nie musi być w Zielonej Górze, nie musi być w Gorzowie, niech będzie gdzieś troszeczkę indziej, w innym miejscu, w Zaborze – tak jest.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Oczywiście to będziemy rozważali. Też nie chciałbym by było takie – z całym szacunkiem dla Pana Balcerzaka, ale z tych produktów produkty, które najbardziej lubię są to sery kozie. Nie mam zdecydowanie nic przeciwko temu drobiowi, ale byśmy pamiętali, że to dotyczy wszystkich produktów regionalnych. Ale zamknijmy już tę dyskusję Panie Klaudiuszu.

Radny Województwa Lubuskiego Klaudiusz Balcerzak: Panie Przewodniczący, osiem produktów Balcerzak zarejestrował, także to jest też dużo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze. Doceniamy to wszystko, Lubuskie województwem wielu dobrych smaków i produktów regionalnych. Projekt uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze – druk nr 811/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”. Ale oczywiście wszystkie uwagi pozostają aktualne. Prosimy o ich szczegółowe rozważenie, bo nie przesądzamy w tej chwili.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące

Niezrozumiała wypowiedź Radcy Prawnego Urzędu Elżbiety Pracel.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: To znaczy to, że podjęliśmy uchwałę, to nie znaczy, że utworzyliśmy tą jednostkę więc... Mamy warunki do utworzenia i ze wszystkimi skutkami powołaliśmy do życia tą jednostkę. To wiemy o tym, ale mamy jeszcze chociaż my, jako radni, sesję jedną, a co do treści zawsze możemy to zmienić. Pan Radny Ardelli.

Radny Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Ja chciałem powiedzieć, że Pani Mecenas powiedziała, że nie możemy sobie już tak o tworzyć gdzie indziej, tylko podjęliśmy...

Radca Prawny Urzędu Elżbieta Pracel: Ja nic takiego nie powiedziałam...

Radny Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Ja rozumiem, że podjęliśmy uchwałę, że otwieramy w Zielonej Górze? Tak?

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Czy mogłaby Pani powtórzyć to, co powiedziała Pani przed chwilą do mikrofonu, ponieważ my nie usłyszeliśmy.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: No dobrze, no właśnie.

Radca Prawny Urzędu Elżbieta Praceł: Proszę Państwa, uchwała, jaka została podjęta, dotyczy utworzenia jednostki budżetowej. Termin rozpoczęcia na dzień 1 października, z siedzibą w Zielonej Górze, co nie oznacza, że nie można wprowadzić zmiany do tej uchwały, wprowadzając zmianę dotyczącą siedziby, bo rozumiem, że takie też były intencje radnych. Natomiast ten akt utworzenia nastąpił na tej sesji, bo zapis uchwały jest jednoznaczny: tworzy się Samorządową Jednostkę Budżetową pod określoną nazwą, nadaje się statut tej jednostki. Termin rozpoczęcia wyznacza się na dzień 1 października 2018. Dlatego mówię, że to jest akt tworzący tą jednostkę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy jeszcze coś?

Radny Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: No tak, ale ja coś innego słyszałem w wyjaśnieniach Pani Marszałek. Pani Marszałek, przy wprowadzaniu do porządku obrad twierdziła, że to nie jest jeszcze przesądzone, że taka jednostka powstanie więc ja nie wiem w takim razie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Podejmując uchwałę podjęliśmy taką decyzję, że taka jednostka powstanie czyli w wymiarze prawnym ona już jest, a w wymiarze faktycznym ona dopiero musi być utworzona. Pani Radna Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Tak, to znaczy, na Komisji Budżetowej usłyszeliśmy też takie informacje i może nie wszyscy rzeczywiście zdawaliśmy sobie sprawę nad jakim aktem już dzisiaj głosujemy, ale Pan Dyrektor powiedział, że będą prowadzone konsultacje, że tak naprawdę to jeszcze nie wiadomo, bo to rolnicy będą decydowali o tym centrum. Ja rozumiem, że te koszty, o które pytałam tutaj, były przedstawione jako szacunkowe, ale wobec tego też dopytywałam gdzie Państwo tą siedzibę będziecie mieli? Takiej informacji nie było. Rozumiem, że to są jakieś konkrety, które już gdzieś zapadły i tak naprawdę my głosujemy nad aktem, ale ten akt ma już takie szersze znaczenie? Bo pytałam także o ilość osób, które mają być zatrudnione, o takie szczegóły, zwłaszcza, że zwyczajnie wskazywaliśmy na tą ideę, że Centrum Winiarstwa w Zaborze jest niewykorzystane i pytaliśmy o to jak to się ma do tych kosztów, które będą w tej chwili obciążały budżet. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Myślę, że na tej sesji 29 października będziemy musieli do tej sprawy powrócić, bo formalnie przegłosowaliśmy uchwałę, której wyniki Państwo głosowania widzicie. Bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: To znaczy, ja bym poprosiła, żebyśmy do tej sprawy rzeczywiście wrócili, porozmawiali tak, żebyśmy byli zgodni. Natomiast, Szanowni Państwo, wszyscy mamy komputery, przynajmniej powinniśmy mieć, bo korzystamy z systemu i naprawdę jeżeli ktokolwiek się wczytał, ja bym się nie opierała dosłownie na tym co Pani Marszałek mówi. Oczywiście, Pani Marszałek powiedziała, dzisiaj słyszeliśmy wypowiedź, ale musimy ją i tak konfrontować, każdą wypowiedź naszą, z tym, nad czym głosujemy. Treść uchwały jest w systemie i naprawdę można było się zapoznać, i nad siedzibą powinniśmy jeszcze podyskutować. Natomiast myślę, że Pani Mecenasa się ze mną zgodzi, że tworzenie jednostki budżetowej pod nazwą, nie może się odbyć bez wskazania siedziby, więc dzisiaj musiała być siedziba wskazana.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Dziękuję bardzo, zamykam ten punkt. Przypomnę, że w głosowaniu wzięło udział 24 radnych, 20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące. Stwierdzam, że uchwała została podjęta. I proszę o to, byśmy na sesji październikowej do tego problemu wrócili szczegółowo. Ja zwracam się do Pana Dyrektora Urbańskiego niech na komisji przedstawi na ten temat szczegółowe informacje: koszty, kwestia organizacyjna harmonogramu.

Uchwała Nr XLIX/768/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego z siedzibą w Zielonej Górze stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Punkt 20.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok – druk nr 782/18, wersja 3.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Jest obecna Pani Chalecka – Skarbnik Województwa. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie ma. Zatem o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pająka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pająk: Opinia jest pozytywna, dotyczy wersji 3.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania do zmian? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok – druk nr 782/18, wersja 3, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/769/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2018 rok stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Punkt 21.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 – druk nr 783/18, wersja 3.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Skarbnik jest obecna. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pajaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tadeusz Pająk: Opinia jest pozytywna, wersja 3.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś pytania? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 – druk nr 783/18, wersja 3, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/770/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2018-2029 stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Punkt 21a.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zwierzyn – druk nr 810/18.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Na sali jest obecny Pan Tomasz Wróblewski w tej sprawie. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Tadeusza Pająka bądź Wiceprzewodniczącego Pana Tomasza Możejko.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Tomasz Możejko: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję. Czy są jakieś pytania, uwagi? Jeśli nie ma, to projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zwierzyn – druk nr 810/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę,

nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

24 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/771/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zwierzyn stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Punkt 22.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zarządowi Okręgu Lubuskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 784/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania, uwagi Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Zarządowi Okręgu Lubuskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 784/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/772/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Zarządowi Okręgu Lubuskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Punkt 23.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Janowi Kaniukowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 785/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy są pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Janowi Kaniukowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 785/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/773/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Janowi Kaniukowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Punkt 24.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Waławowi Marculi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 786/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 82 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy są pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Waławowi Marculi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 786/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących.
Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/774/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Wacławowi Marculi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 83 do protokołu.

Punkt 25.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Adamowi Zegzuła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 787/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 84 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych bądź uwagi? Projekt uchwały w sprawie nadania Adamowi Zegzuła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 787/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/775/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Adamowi Zegzuła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 85 do protokołu.

Punkt 26.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mariuszowi Baturze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 788/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 86 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy są pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Mariuszowi Baturze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 788/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

18 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/776/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Mariuszowi Baturze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 87 do protokołu.

Punkt 27.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Janowi Graczykowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 789/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 88 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy są pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Andrzejowi Janowi Graczykowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 789/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/777/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Andrzejowi Janowi Graczykowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 89 do protokołu.

Punkt 28.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Halinie Zofii Kąkolewskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 790/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 90 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy Państwo Radni mają jakieś pytania, uwagi? Projekt uchwały w sprawie nadania Halinie Zofii Kąkolewskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 790/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/778/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Halinie Zofii Kąkolewskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 91 do protokołu.

Punkt 29.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Aleksandrze Zeler-Marcjan „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 791/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 92 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy są pytania, uwagi Państwa Radnych? Wobec braku, projekt uchwały w sprawie nadania Aleksandrze Zeler-Marcjan „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 791/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/779/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Aleksandrze Zeler-Marcjan „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 93 do protokołu.

Punkt 30.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Barbarze Weiser-Lada „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 792/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 94 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania, uwagi Państwa? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Barbarze Weiser-Lada „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 792/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych.

17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/780/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Barbarze Weiser-Lada „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 95 do protokołu.

Punkt 31.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zdzisławowi Stanisławowi Musiałowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 793/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 96 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Zdzisławowi Stanisławowi Musiałowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 793/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/781/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Zdzisławowi Stanisławowi Musiałowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 97 do protokołu.

Punkt 32.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Elżbiecie Zdrzałce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 794/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 98 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Elżbiecie Zdrzałce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 794/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/782/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Elżbiecie Zdrzałce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 99 do protokołu.

Punkt 33.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Romanowi Maksymiakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 795/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 100 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Romanowi Maksymiakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 795/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/783/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Romanowi Maksymiakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 101 do protokołu.

Punkt 34.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Towarzystwu Śpiewaczemu „Cantemus Domino” w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 796/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 102 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Towarzystwu Śpiewaczemu „Cantemus Domino” w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 796/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę

podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 21 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Dziękuję za jednogłośnie dla tego bardzo ważnego chóru.

Uchwała Nr XLIX/784/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Towarzystwu Śpiewaczemu „Cantemus Domino” w Zielonej Górze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 103 do protokołu.

Punkt 35.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Kmiecikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 797/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 104 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Kmiecikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 797/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/785/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Mirosławowi Kmiecikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 105 do protokołu.

Punkt 36.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Monice Ewie Michalik „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 798/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 106 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania, uwagi? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Monice Ewie Michalik „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 798/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 3 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/786/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Monice Ewie Michalik „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 107 do protokołu.

Punkt 37.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Irenie Osos „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 799/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 108 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Znamy. Projekt uchwały w sprawie nadania Irenie Osos „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 799/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.
19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.
Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/787/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Irenie Osos „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 109 do protokołu.

Punkt 38.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Witnicy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 800/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 110 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Witnicy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 800/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.
24 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.
Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/788/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Witnicy „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 111 do protokołu.

Punkt 39.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tadeuszowi Józefowi Skrzyczyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 801/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 112 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Projekt uchwały w sprawie nadania Tadeuszowi Józefowi Skrzyczyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 801/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik podjął uchwałę.

Uchwała Nr XLIX/789/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Tadeuszowi Józefowi Skrzyczyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 113 do protokołu.

Punkt 40.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zygmuntowi Adamowi Muszyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 802/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 114 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Zygmuntowi Adamowi Muszyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 802/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 5 głosów wstrzymujących.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/790/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Zygmuntowi Adamowi Muszyńskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 115 do protokołu.

Punkt 41.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Kamińskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 803/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 116 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Czy są pytania do projektu? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Mirosławowi Kamińskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 803/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/791/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Mirosławowi Kamińskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 117 do protokołu.

Punkt 42.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Grzegorzowi Zyguła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 804/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 118 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Wobec tego projekt uchwały w sprawie nadania Grzegorzowi Zyguła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 804/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

21 głosów za, nikt nie był przeciwny, 2 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę przyjął.

Uchwała Nr XLIX/792/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Grzegorzowi Zyguła „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 119 do protokołu.

Punkt 43.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Furtakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 805/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 120 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie bądź pytania Państwa Radnych? Nie ma. Projekt uchwały w sprawie nadania Tomaszowi Furtakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 805/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 23 radnych.

19 głosów za, nikt nie był przeciwny, 4 głosy wstrzymujące.

Stwierdzam, że Sejmik uchwałę podjął.

Uchwała Nr XLIX/793/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie nadania Tomaszowi Furtakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 121 do protokołu.

Punkt 44.

Podjęcie uchwały w sprawie odmowy wyrażenia zgody na wypowiedzenie warunków pracy i płacy radnemu – druk nr 806/18.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 122 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dyrektor Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp. zwrócił się do Sejmiku z wnioskiem o wyrażenie zgody na wypowiedzenie warunków pracy i płacy naszemu koledze Radnemu Tomaszowi Możejko. Wniosek wraz z wyjaśnieniami Radnego oraz projekt uchwały w sprawie odmowy wyrażenia zgody na wypowiedzenie warunków pracy i płacy radnemu, zostały umieszczone w materiałach na dzisiejszą sesję Sejmiku. Zainteresowanego taką uchwałą, taką treścią uchwały Radnego Możejko proszę o zabranie głosu.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, pozwoliłem sobie na skrzynki radnych przesłać zarówno projekt uchwały jak i przede wszystkim moje wyjaśnienia. Nie chcę tutaj przedłużać, bo ta sprawa była znana 2 lata temu, zresztą podczas – że tak powiem – „czyszczenia” wszystkich instytucji państwowych, zostałem zwolniony. Sąd Pracy II instancji – w Polsce sądy odbywają się bardzo, bardzo wolno, mają swoje priorytety, ale są niezależne – przywrócił mnie do pracy, w dniu 22 maja podjąłem pracę. Nowy dyrektor nagle obudził się, ponieważ ma 23 sprawy pracownicze i w zasadzie wszystkie przegrywa, a w całym kraju jest to bez mała 280 osób, natomiast na odszkodowania dla tych osób przyznano już kwotę w budżecie obecnie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa 20 mln, nie licząc innych jednostek. Zresztą takie przesunięcia kadrowe, żeby nie powiedzieć „czystki”, objęły prawie 11 tys. osób w tym kraju. Zostałem przywrócony, nagle się obudzono, że mam inne pobory, które nie mieszczą się w taryfikatorze. Ja pozwoliłem sobie przesłać oświadczenie majątkowe Pana Dyrektora Pieńkowskiego, gdzie jego pobory w KOWR w ogóle nie odbiegają od tych, które były, jak on mówił w radiu zawsze: „mój poprzednik zarabiał więcej”, co nie jest aż taką prawdą, ponieważ zarabia dokładnie tyle samo jak ja byłem na funkcji dyrektora. Natomiast zmieniono, jak gdyby, system kwalifikacji i słynne mnożniki, które obowiązywały zostały zlikwidowane, a pojawiła się premia kwartalna, roczna i inne elementy dodatków super, których nie wykazuje się bezpośrednio przy poborach. Ja w tym wyjaśnieniu przedstawiłem swoją sytuację i proszę Sejmik i radnych o to, żeby odrzucili wniosek dyrektora. Tam jest dołączona tabela tych wynagrodzeń, które obecnie obowiązują w KOWR, ale proszę zwrócić uwagę, że one są raczej z górnej półki i ciągle idą w górę, także moje wynagrodzenie, że tak powiem, nie odbiega od tych osób nowych, nie chcę powiedzieć, że „z ulicy”, ale na pewno przez „dobrą zmianę”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dziękuję bardzo. Sebastian Ciemnoczołowski chciałby zabrać głos.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Chciałem zadać pytanie Panu Radnemu, ile koszt tej „dobrej zmiany” i „czystek” w skali kraju wyniósł, a ile w województwie lubuskim, może Pan Radny ma wiedzę?

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: To znaczy na dzień dzisiejszy jest to ponad 500 osób, które zostały w mniejszym bądź większym stopniu tak odwołane, ponieważ nie ma się co dziwić jeżeli – żebyśmy się Państwo rozumieli – ja pełniłem funkcję kierowniczą. Byłem dyrektorem, który wygrał konkurs, były inne zasady naboru. Natomiast najbardziej mi żal – i tu mówię wprost – tych pracowników, którzy pracowali 20 lat, byli całkowicie apolityczni, nie należeli do żadnej partii politycznej, a zostali jak gdyby – że tak powiem – „wyczyszczeni”. Za sympatię, za nie sympatię, różnie to wyglądało, bo tu radni podpowiadają różne głosy, natomiast polityka dotycząca zwalniania jest zbyt radykalna, bo z każdym można było rozstać się bardziej kulturalnie i w sposób bardziej odpowiedzialny.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Pani Radna Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Ja powiem czego mi brakuje we wniosku, tak formalnie. Dlatego, że uczciwym byłoby potraktowanie radnych w sposób – moim zdaniem – kompletny, czyli oczywiście jest załącznik do wniosku Pana Dyrektora, to jest załącznik do Zarządzenia nr XIII, ale uczciwym byłoby załączyć oba wyroki obu instancji, bo argumentacja, która się znajduje we wniosku, w mojej ocenie obejmuje argumentację, która na pewno była powołana przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zapewne w apelacji. Ja nie mówię tutaj do wnioskodawcy, bo oczywiście Pan Radny nie jest wnioskodawcą. Ale w zasadzie jest używana argumentacja, która moim zdaniem już jest zdezaktualizowana, bo pomimo tej argumentacji, która zapewne – mogę się tylko domyślać – była używana przed Sądem II instancji i tak sąd zmienił na korzyść Radnego wyrok i ostał się wyrok, w którym właśnie przywrócono Radnego w zasadzie do stanowiska i płacy poprzedniej. To jest jedna rzecz. Druga rzecz, nie może być tak, że w zasadzie kiedy uzgadnia się i jest porozumienie z pracownikiem, po miesiącu czasu – bo tak było, ja tak rozumiem tę sytuację, że Tomasz Możejko zgodził się na porozumienie, zgodził się na ograniczenie i zmniejszenie płacy, na zmianę stanowiska. Nagle pracodawca uznaje, bo tak jest we wniosku, że nie jest kompetentną osobą, żeby wykonywać pracę specjalisty. Ja rozumiem, że Tomasz Możejko przez 8 lat nadzorował specjalistów, wykonując wcześniej pracę jako dyrektor tej jednostki.

W związku z tym wydaje mi się to w ogóle kuriozalny argument. Chciałam tak merytorycznie podejść też do sprawy, nie tylko, że chronimy Radnego przed utratą pracy i możemy nie wyrazić zgody na zmianę jego warunków płacy między innymi. W zasadzie wydaje mi się, że to jest takie celowe działanie pracodawcy. Zmiany struktury organizacyjnej instytucji i płac zawsze są możliwe. Po to są regulaminy, po to są zmiany wewnętrzne, ale dla mnie lex specialis jest art. 27 ustawy o Samorządzie Województwa, która właśnie ma chronić radnych przed takimi naciskami, jakie są stosowane w mojej ocenie wobec Radnego Możejko. Także ja będę głosowała za uchwałą. Dziękuję.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Mogę Panie Przewodniczący?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Sam wyrok Sądu II instancji to jest prawie 29 stron, gdzie stwierdzono po pierwsze, że nie dotrzymano podpisania umowy. Po drugie, że zwolnienie było całkowicie bezprawne, czyli te 5 zarzutów, które zostało przedstawione, między innymi brak nadzoru, itd., instrukcji finansowej, którą sam podpisałem jako Dyrektor, było nieprawdą. Nie potwierdziły się te wszystkie zarzuty. Z drugiej strony przypomniano ciągłość prawną między Agencją Nieruchomości Rolnych a Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, co zostało zanegowane – że tak powiem – i później Sąd II instancji absolutnie to wyprostował na podstawie orzeczeń m.in. Sądu Najwyższego, ponieważ są już takie wyroki, gdzie..., zresztą moja sprawa nie jest wyjątkiem, ja napisałem tam, że inni też powygrzywali sprawy. 23 osoby jeszcze czekają w sądach, dlatego też było to naginanie maksymalne, żeby tylko i wyłącznie nie dotrzymać słowa i zwolnić daną osobę. Natomiast Sąd II instancji wydał wyrok już prawomocny.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Czyli moje podejrzenie, że te argumenty, które są we wniosku były używane przed sądem i sąd je obalił wydając wyrok, jest słuszne, tak?

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Tak, teraz są w tym wniosku.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: I one są powielone?

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Powielone.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak, Pan Radny Kościk jeszcze chciał zabrać głos i Pan Przewodniczący Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: My mieliśmy w przeszłości podobne sytuacje i jest to taki w gruncie rzeczy klasyczny spór między pracownikiem a pracodawcą. Ale powiem w ten sposób, że wyjaśnienia Tomka w pewien sposób zakrawają na taki trochę komiks tej sytuacji. Ja Państwu przeczytam to jedno zdanie i myślę, że Tomek też niepoważnie nas w pewien sposób traktujesz. „Pismo obecnego mianowanego dyrektora KOWR Sebastiana S., członka PiS i kandydata tej partii na prezydenta miasta nad Wartą”. Kochani, to szanujmy się po prostu, bo jest to według mnie dla nas w pewien sposób obraźliwa sytuacja. Albo RODO albo wiesz coś, czego my nie wiemy? No nie wiem, tutaj trochę taki bym powiedział komizm w wykonaniu Tomka. Zupełnie nie na miejscu, bo mówię jest to spór...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Szanowni Państwo, nie rozwijajcie tego tematu, bo przypomnę wam okoliczności powołania Pana Możejko w ogóle na Dyrektora ANR-u i konkursu ówczesnego. Sięgnijcie do ówczesnej literatury i do prasy, to zobaczycie jakie były okoliczności. I to, co się teraz dzieje, to naprawdę jest poprawność w administracji jeżeli chodzi o zarządzanie kadrami – po pierwsze. A po drugie – przypomnę Państwu zatrudnienie męża waszej liderki, na tyle lat, zmieniony regulamin organizacyjny, najwyższe stanowisko. I o czym wy w ogóle mówicie? Jak macie czelność w ogóle głos zabierać w tej sprawie?

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Panie Surmacz, mogę Panie Przewodniczący?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Chwileczkę, nie. Najpierw Pan Przewodniczący Marcinkiewicz, a potem jeszcze oddam głos.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Słowa, które przed chwilą padły, to mogły nie paść z ust tej osoby, która to powiedziała w kontekście kolejnego miejsca, na które wskoczył, ale nie o tym chciałem mówić. Szanowne Koleżanki i Koledzy, ustawodawca przewidział coś takiego, że radny ma określoną ochronę związaną z pełnioną funkcją i z pracą, którą wykonuje. W związku z tym Sejmik powinien wnikliwie spojrzeć czy wniosek tegoż pracodawcy przedstawia sytuację pracownika, który źle wykonuje pracę, nie nadaje się do pracy,

którą mu powierzono i w związku z tym występuje o zgodę. W tej sytuacji, po zapoznaniu się z tymi materiałami, które są dostępne, dla mnie jest jednoznaczne, że powody zwolnienia i wypowiedzenia warunków pracy i płacy są jednoznacznie polityczne, a nie merytoryczne. W tej sytuacji uważam, że powinniśmy „bronić” naszego Kolegę Radnego i wszystkich zachęcam do takiego głosowania. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Ad vocem. Szanowni Państwo, zwracam uwagę na rozróżnienie dwóch stanów: tych emocji, które popłynęły na temat polityki kadrowej, obecnej, niepewności w państwie, itd. – do tego się odniosłem – i stanu prawnego, w którym się znajduje Pan Możejko. To są dwie różne sytuacje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak, pozwólcie jeszcze na koniec ja.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Można? Bo Panie Przewodniczący, chciałbym się ustosunkować.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Ale jeszcze ja przed Panem, dobrze, jeśli mogę?

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Proszę.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tajemnicą poliszynela jest, że nigdy nie byłem przez okres działalności politycznej Pana obrońcą. Nawet Radny Kościk mnie przebijał jeśli chodzi o sympatię do Przewodniczącego Możejko niż do Przewodniczącego Fiedorowicza, ale nie o tym. Ja rozumiem, że jest Pan skłonny za to wyższe wynagrodzenie podejmować trudne zadania w Krajowym Ośrodku, w którym Pan pracuje i właśnie ten powód będzie dla mnie przesądzeniem, że będę głosował, ponieważ ja do Pana Sebastiana Pieńkowskiego od roku czasu zwracam się, żeby usunął ze ścieżki na działce, która należy do Agencji, 4 drzewa po Ksawerym. I wielokrotnie z nim rozmawiałem telefonicznie i osobiście, i za każdym razem deklarowałem, że to załatwi. Przez rok czasu tych 4 drzew nie usunął. To może jak Pan już zostanie z tym wyższym wynagrodzeniem, to może ja się do Pana zwrócę, żeby Pan te drzewa cztery usunął i w ten sposób ludzie przestaną mnie męczyć jak to zrobić. Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, daję Panu głos.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Muszę się odnieść do słów Pana Surmacza. W ogóle dziwie się, że Pan zabrał głos. Po pierwsze, co do konkursu to już Pani, pewna posłanka przyjechała, badała to, w Agencji było wszystko w porządku, bo poprzednio poprzez konkursy przychodziły osoby merytoryczne. Po drugie, Pan kłamie mówiąc o tym zmienianiu regulaminu. Po trzecie, to kończąc temat, bo nie chcę tu drażnić, bo Tadek Ardelli się denerwuje, powiem w ten sposób: zmiany w administracji teraz, nawet mi się niekiedy podobają. Wie Pan dlaczego? Bo Pan został odwołany z funkcji Komendanta Głównego. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Dostałem odpowiedzialną funkcję w innym miejscu proszę Pana.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Jak będą Pana Radnego Marka Surmacza odwoływać z tej funkcji, też będziemy to podejmowali.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Nie zwrócę się o ochronę i nie zwracałem się.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Dobrze. Szanowni Państwo, projekt uchwały w sprawie odmowy wyrażenia zgody na wypowiedzenie warunków pracy i płacy radnemu – druk nr 806/18, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem uchwały, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 24 radnych.

17 głosów za, nikt nie był przeciwny, 7 głosów wstrzymujących.

Zatem Sejmik uchwałę przyjął.

Radny Województwa Lubuskiego Tomasz Możejko: Ja dziękuję bardzo Szanowni Państwo.

Uchwała Nr XLIX/794/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 17 września 2018 roku w sprawie odmowy wyrażenia zgody na wypowiedzenie warunków pracy i płacy radnemu stanowi załącznik nr 123 do protokołu.

Punkt 45.

Przyjęcie protokołu z XLVII i XLVIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Przypominam, że protokoły z XLVII i XLVIII sesji Sejmiku są dostępne do wglądu na serwerze i były wyłożone też do wglądu. Nikt z Państwa nie wniósł żadnych uwag. Zatem przyjęcie protokołu z XLVII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem protokołu z XLVII sesji, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”

W głosowaniu wzięło udział 22 Radnych.

22 głosy za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik protokół z XLVII sesji przyjął.

Przyjęcie protokołu z XLVIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem protokołu z XLVIII sesji, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk zielony „T”. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk czerwony „N”. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę, nacisnąć przycisk niebieski „?”.

W głosowaniu wzięło udział 20 radnych.

20 głosów za, nikt nie był przeciwny, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Sejmik protokół z XLVIII sesji przyjął.

Punkt 46.

Sprawy różne.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Chciałbym w pewnej mierze nadrobić zaległości. W swoim imieniu i wszystkich radnych chciałbym złożyć najserdeczniejsze życzenia wszystkim sierpniowym i wrześniowym Jubilatam. Grzegorz Grabarek – 23 lipca, Natalia Pawlak – 3 sierpnia, Stanisław Tomczyszyn – 26 sierpnia, Tadeusz Pająk – 3 września, Elżbieta Anna Polak – 6 września, Sebastian Ciemnoczołowski – 9 września, Zbigniew Kościk – 13 września, Józef Kruczkowski – 15 września, Bożena Osińska – 24 września. Wszystkim Państwu składam takie grupowe gratulacje. Przypominam, że 24 września o godz. 11:00 w Sali Kolumnowej Sejmiku Województwa Lubuskiego odbędzie się Sejmik Seniorów, do udziału w którym serdecznie zapraszam

wszystkich Państwa Radnych, Panią Marszałek również. 5 listopada o godz. 11:00 w Sali Kolumnowej Sejmiku Województwa Lubuskiego odbędzie się V Lubuski Sejmik Młodzieżowy, do udziału w którym serdecznie Państwa zapraszam wraz z Panią Marszałek. Szanowni Państwo, Pani Marszałek, ja mam taką prośbę, bo 4 lata temu otrzymaliśmy wszyscy takie ładne listy podsumowujące jak gdyby 4 lata. Jakby Pani pisała ten list teraz, przed wyborami, żeby napisać coś Sejmiku, że jak gdyby, że Pani jest dlatego, że Sejmik Panią wybrał. Żeby podsumować też nasz udział – radnych, bo wybory są do Sejmiku i chcielibyśmy bardzo prosić o to, by czasami zauważyć też rolę Sejmiku. Im szybciej, tym lepiej. Im częściej, tym fajniej. I wszystkich proszę, Członków Zarządu również, by w publicznych wystąpieniach czasami mówili o tym, że jesteśmy Radnymi Województwa, że jestem też Radnym, jestem Wicemarszałkiem, jestem Radnym Województwa, bo chcemy, by w tych wyborach 21 października osiągnąć jak największą frekwencję w wyborach do Sejmiku Województwa Lubuskiego. Ludzie niestety nie wiedzą, że tylko radnych wybieramy albo też czym jest Sejmik. I to może zabrzmiało lekko złośliwie, ale tylko lekko. To jest naprawdę taka troska, bo się wcale nie prześcigamy. To jest taka moja prośba na Sejmiku, który chyba jest ostatnim przed tymi wyborami. Chciałbym też powiedzieć o tym, że planowana sesja jest 29 października, czyli już 8 dni po wyborach i 9 listopada jako sesja, która będzie podsumowaniem, uroczysta, przed koncertem, który organizuje Pani Marszałek z okazji 100-lecia niepodległości w Filharmonii o 16:30 w Zielonej Górze, bo tutaj póki co mamy naszą naszą orkiestrę filharmoniczną i wszystkich Państwa zapraszam. Zapraszam również do udziału w późniejszej kolacji. Na sesję 9-tego zaprosimy też nowo wybranych radnych, niezależnie od tego czy my, czy też ktoś inny tymi radnymi będzie. Chcielibyśmy, żeby to było wspólne pożegnanie. Możliwe są też noclegi w restauracji „Amadeus”. Chodzi o to byśmy tak, jak przez 4 lata potrafiliśmy uzyskiwać fajne porozumienie, prowadziliśmy fajne dialogi. Nawet jak się sprzecaliśmy, to podajemy sobie wszyscy ręce i potrafimy się ze sobą komunikować, tak, żeby zakończyć tę kadencję w taki sposób. Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski chciał zabrać głos.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Chciałem zabrać głos Panie Przewodniczący dlatego, że – ja tak to rozumiem – Pan Przewodniczący ma pretensje do Pani Marszałek, że czegoś nie wydała, ale równie dobrze z taką inicjatywą mógł wyjść sam Pan Przewodniczący. Mamy na to, jak rozumiem, jakiś budżet na tego typu rzeczy, a jak nie to pewnie można było o taki budżet poprosić Panią Marszałek i zrobić dla nas takie wydawnictwo. Ja też byłbym szczęśliwy, żebym mógł sobie kiedyś, na stare lata, zobaczyć naszą pracę i podsumować, pewnie byłoby nam wszystkim miło. Ale pewnie Pani Marszałek nie musi być odpowiedzialna za wszystkie inicjatywy w tym Sejmiku i od tego mamy swojego szefa, żeby może z takimi inicjatywami wychodził.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Tak jest. Z mojej inicjatywy odbędzie się spotkanie podsumowujące 4 lata kadencji z udziałem Wiceprzewodniczących Sejmiku. Budżet mamy taki jak został zaplanowany. Wszystkie wydatki jakie uchwaliliśmy zostały zrealizowane, wszystkie Państwa wnioski zostały uwzględnione. Chodzi o to, byśmy uzyskiwali efekt synergii, łączenia się w tych swoich wysiłkach. Czy ktoś z Państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Jeśli nie, to ja na koniec, przed zakończeniem, wszystkim Państwu, którzy kandydują w tych wyborach chciałbym złożyć życzenia ponownego wyboru. Część z naszych radnych już nie kandyduje. Z tych osób, które są obecne tu na sali, to wiem, że Pani Barbara Kucharska, chyba Pan Tomasz Możejko też nie kandyduje, Pani Bożena Osińska nie kandyduje, Józef Kruczkowski nie kandyduje, Franciszek Wołowicz nie kandyduje, a zatem wiemy o tym, że jakieś zmiany będą. Wszystkim pozostałym życzę zwycięstwa i zdobycia mandatu w kolejnej kadencji.

Punkt 47.

Zamknięcie obrad XLIX sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Czesław Fiedorowicz: Szanowni Państwo, zamykam obrady XLIX zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2014-2018. Dziękuję bardzo.

Protokół sporządzili:

Ewa Bieniarz

Małgorzata Pieczyńska

Tomasz Pawłowski

Obrady prowadził:

Przewodniczący Sejmiku

Czesław Fiedorowicz